

Kopitarjev

GLAS

www.vodice.si
številka 8, november 2023

**9. seja Občine
Vodice** 3

**Športna
tekmovanja** 6

Zdravje 8

Čebelarji 12

**Reciklirajmo
praznike** 20

**Zakladi
narave** 23

**Taizejsko
romanje** 26

Drage bralke in bralci!

November je mesec spomina na naše prednike, čas umiranja in razmisleka, ko se »usedemo na klopco« in pogledamo nazaj v čas. S čudovito naslovno sliko nas je na to opomnila domača umetnica Cecilija Čebašek. Mesec, od katerega se poslavljamo, je mesec zdravja moških zaznamovan z gibanjem Movember (gibanjem, katerega cilj je ozaveščanje javnosti o boleznih, ki prizadenejo moško populacijo). O temi, ki je sicer večkrat omenjena v naši družbi, smo zbrali nekaj koristnih podatkov tudi v Kopitarjevem glasu.

Pred nami pa je že skoraj december.

Z odgovornim ravnanjem, zavedanjem, recikliranjem, izdelovanjem daril doma po osebnem navdihu lahko naše veselo praznovanje oplemenitimo s skrbjo za svet. S tem se praznični čas ujame s časom, ki ga posvetimo okolju, mi pa se osredotočimo na odgovorno in doživeto praznovanje. Naredimo prihajajoči praznični čas poseben, ne samo zase, ampak tudi za planet, naš »dom«.

Dobrodelni duh lahko razširimo tudi na našo skupno zavest. Konec decembra bo v Ljubljani potekalo Srečanje mladih kristjanov iz celotne Evrope. Nekateri dogodki bodo potekali tudi v Vodichah. Kdor ima željo po spoznavanju mladih popotnikov, lahko odpre svoja vrata in jim ponudi prenočišče. Med prebiranjem mesečnega glasila pa bodite pozorni tudi na vabila društev, ki vas bodo v prazničnem času vesela na svojih tradicionalnih kulturnih prireditvah.

Cveto Vrbovšek in Božidar Borčnik nadaljujeta projekt ohranjanja »vodiščine« (starega pogovornega jezika na prostoru današnje občine); zbirata besede in izraze, ki so se včasih uporabljali. Tudi vi ste povabljeni, da sodelujete in zbrane informacije pošljete na e-mail kopitar@vodice.si.

Naslednja številka bo predvidoma izšla 21. decembra 2023, zato bomo članke, voščila in čestitke sprejemali le do 5. decembra 2023. Veselimo se vseh prispevkov in upamo na razumevanje, saj vseh člankov ne moremo vključiti v istem mesecu, v katerem jih avtorji pošljete v objavo.

Za konec namenjamo prostor malim oglasom za zaposlovanje, in sicer na pobudo delodajalca. Tako vabimo podjetnike in vse druge zaposlovalce, da poiščejo zaposlene najprej med lokalnim prebivalstvom.

Veseli december je tu, doživite ga čim lepše!

MARJA KOŽELJ
Odgovorna urednica

Uvodnik	2
Občinski svet	3
Občinska uprava sporoča	5
Šola in vrtec	6
Zdravje	8
Društveni utrip	11
Osrednji članek	20
Ujemite zaklade narave	23
Kulturna dediščina	25
Obvestila	26

Javno občinsko glasilo Kopitarjev glas je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 462.

Izdajatelj: Občina Vodice, Kopitarjev trg 1, Vodice

Glasilo prejmejo vsa gospodinjstva in pravne osebe v občini brezplačno.

Izhaja mesečno v 1700 izvodih.

Odgovorna urednica: Marja Koželj

Pomočnica urednice: Natalija Golob

Uredniški odbor: Irena Mraz, Monika Kubelj, Helena Čerin, Natalija Rus, Natalija Golob, Maruša Pavlin

Lektor: Grega Rihtar

Fotografije: Tina Kosec in ostali

Celostna grafična podoba: Rok Štupar

Prelom in oblikovanje: ExoGraf, Janez Hočevar s.p.

Tisk: Kubelj d.o.o.

Datum natisa: november 2023

Naslov uredništva: Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice

Elektronski naslov: kopitar@vodice.si

Javno občinsko glasilo Kopitarjev glas na spletu: www.vodice.si

Sporočilo bralcem: Odgovorna urednica si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Vsi prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Zaradi različnih datumov izida bomo vaše prispevke objavili, kolikor hitro bo mogoče.

9. redna seja Občinskega sveta Občine Vodice

OBČINA VODICE

 NATALIJA GOLOB

Na oktobrski seji so se svetniki med drugim seznanili s poročilom o opravljenem nadzoru namenskosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev za zimsko vzdrževanje občinskih cest v sezoni 2022/2023 ter sprejeli osnutek Odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v OPPN Vodice.

Uvodoma se je zataknilo že pri samem sprejetju dnevnega reda, saj je svetnik **Anton Kosec** predlagal umik tretje točke, tj. obravnave osnutka Odloka o proračunu Občine Vodice za leto 2024, ker naj Občina odloka ne bi uskladila s predlogi odborov. **Tone Logar** pa je predlagal umik osme točke, tj. informacije o večnamenski športni dvorani Vodice iz naslova manka finančne konstrukcije in predlagal preložitev na kasnejši čas. Župan **Aco Franc Šuštar** je bil mnenja, da bi bilo modro obravnati osnutek Odloka o proračunu in nato na podlagi razprave pripraviti novo gradivo za drugo branje. Izrazil je željo, da bi proračun potrdili še letos z vidika normalnega delovanja občine v prihodnjem letu. Svetniki so nato z devetimi glasovi za in štiri proti potrdili umik točk tri in osem z dnevnega reda seje.

Sledilo je Poročilo o uporabi sredstev proračunske rezerve. **Milana Čebulja** je v zvezi s poplavami zanimalo, zakaj je velik delež teh sredstev prejel eno podjetje,

kljub temu da je pri sanaciji sodelovalo več lokalnih podjetij. Župan je odgovoril, da je bila plačilna ura enaka za vse, ki so sodelovali pri sanaciji. V nadaljevanju je bil soglasno sprejet Sklep o ukinitvi javnega dobra na nepremičnini parc. št. 781-4 k.o. 1742 REP NJE (ID 7331649). Župan je podal tudi ustno poročilo o aktualnem stanju v občinski upravi in stanje odprtih projektov.

Tatjana Resman iz občinske uprave je predstavila osnutek Odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v OPN Vodice. Ta se sklicuje na 120. člen Zakona o urejanju prostora, ki občinam daje možnost predpisa takse za obravnavanje tistih zasebnih potreb glede prostorskega razvoja, ki so pobuda za spremembo namenske rabe prostora v OPN. Višino takse za posamezno pobudo določi občina, ta pa znaša med 50 in 300 evri. Ob tem je treba poudariti, da plačilo takse ne zagotavlja spremembe namenske rabe prostora v OPN, ampak zgolj obravnavo ustreznosti pobude. Svetniki so predstavljeni osnutek odloka nato soglasno potrdili.

V nadaljevanju je Nadzorni odbor predstavil Poročilo o opravljenem nadzoru namenskosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev za zimsko vzdrževanje občinskih cest v sezoni 2022/2023 (zimska služba). Ugotovil je, da je bilo delovanje Občine Vodice v tem

primeru nepravilno in nesmotrno iz naslednjih razlogov: Občina ni zagotovila ustreznega nadzora nad izvajanjem pogodbe, saj je v vseh obračunskih obdobjih izvajalec prekoračil pogodbeno določene količine na skupaj 16 postavkah iz popisa del. Občina prav tako z izvajalcem ni sklenila aneksa k pogodbi, s katerim bi izvajalcu na določenih postavkah vnaprej naročila izvedbo večjih količin od pogodbeno določenih, če je ocenila, da so ta dela nujna za varnost občinskih cest. Občina je v 3. začetni situaciji, ki se nanaša na izvajanje pogodbe za zimsko vzdrževanje občinskih cest in drugih javnih površin v Občini Vodice v obdobju od 15. 11. 2022 do 15. 3. 2023, izvajalcu plačala gradbena dela, ki jih je opravil v drugem časovnem obdobju in po drugi pogodbi ter niso v ničemer povezana z izvajanjem zimskega vzdrževanja cest, ki je predmet nadzora. Prav tako teh del Občina ni bila dolžna plačati, saj je izvajalec zanje izstavil dobropis – sredstva v višini 8779,73 evra so bila tako izplačana nepravilno. Župan je podal komentar, da se zavedajo problematike neuskajenih aktov, ki jo bodo reševali v prihodnje. Sredstva v proračunu za zimsko službo doslej niso bila načrtovana, saj tega NRP ne obsega. Postavke za več- ali manjdelo so formulirane z razlogom, da je postavljeno ogrožje, na podlagi katerega se izvaja zimska služba, ki deluje po potrebi, obračunava

pa se po dejansko izvršenih delih in po porabljenih količinah. Šuštar je mnenja, da tega ni treba urediti z aneksi, drugače pa je v primeru dodatnih del, torej del, ki jih ni v razpisni dokumentaciji, del, za katere še ni cene in se ceno zanje še ugotavlja. Vpliva na redne izstavitve računov pa občinska uprava nima. Dodal je še, da prekoračitve obsega del ni možno vnaprej predvideti. Vsa dela, ki so bila izvedena na terenu, pa so bila predhodno naročena in potrjena s strani nadzora. Namestnica predsednika nadzornega odbora **Mojca Ločniškar** je podala repliko na komentar Šuštarja, in sicer, da nadzor ni presojal, ali so bila dela dejansko izvedena, temveč, ali so bila izvedena v skladu s pogodbo, kar pa v tem primeru niso bila. Povedala je še, da je treba obveznosti za prihodnje leto načrtovati v NRP-ju, pri čemer naj se upošteva vsakokratni odlok. Več- ali manj dela morajo biti v skladu s pogodbo ter v knjigi obračunskih izmer posebej navedena. Strinjala se je, da obsega dela ni mogoče vnaprej predvideti, vendar je treba v takih primerih postopati pravno korektno in pred samim naročilom skleniti aneks k pogodbi, prav tako tudi v primerih, ko je predmet pogodbe drugačen, kot je zapisano v pogodbi, oziroma v primerih, ko so pogodbene vrednosti manjše ali večje kot navedeno. Občina ima vsekakor vpliv na izstavitve računov, in sicer tako, da jih od izvajalcev zahteva, kar se lahko uredi tudi s pogodbo. Glede plačnega dobropisa je povedala, da je to skregano z vsakršno logiko, saj gre tukaj za znižano obveznost do izvajalca. Dodala je še priporočilo, da

je treba v prihodnje več pozornosti nameniti sami izvedbi pogodbe.

Pobude, predlogi, vprašanja

Silva Kralj je izpostavila vprašanje odgovornosti o izgubljeni tožbi v višini blizu 300.000 evrov. **Urška Cankar Bošnjak** je prosila za pojasnilo glede sredstev, iz katerih se bo črpal denar za izgubljeno tožbo. Vežano na Projekt 21 je izpostavila tudi težavo glede pogreznjene ceste Pod borovci. **Urša Lampret** je podala vprašanje, zakaj je strošek za tisk Kopitarjevega glasa tako visok. Za primerjavo je navedla Tržičana. Zanimalo jo je še, kakšno je stanje glede spremenjenega pravilnika o Malih komunalnih čistilnih napravah. Na njeno vprašanje se je odzval Kosec, ki je občinsko upravo pozval k pripravi spremembe pravilnika o subvencioniranju MKČN. Predlagal je tudi, da naj Projekt 21 razižče nadzorni odbor. **Andrej Korelc** je izpostavil težavi glede novega semaforiziranega križišča na obvoznici pri vrtcu Vodice ter opozoril na nedelovanje ulične raz-

svetljave v novem Utiku. Čebulja je zanimalo, ali je pri popisu za javno razsvetljavo Repnje–Benk prišlo do napake, saj zaradi visoke ocene vrednosti ta del ni bil vključen v razpisno dokumentacijo. Poudaril je tudi problematiko že omenjenega semaforiziranega križišča. **Jeraj** je izrazil skrb za odsek med Jegrišami in Potjo na črno, kjer je malo večja luknja, ki se je vozila izogibajo, posledično vijugajo, in prihaja do nesreč, zato je predlagal postavitev znaka za omejitev hitrosti. **David Kimovec** je pozval Občino, da poda zahtevek za čimprejšnje popravilo ceste v Skaručni. Prisotne je seznanil tudi s tamkajšnjo možnostjo za priklop optičnega omrežja in obenem prosil Občino, da zadevo naslovi na ustreznega operaterja. Logar pa je znova izpostavil problematiko avtomobilskega odpada na Brniški cesti, ki se razteza tudi na 250 kvadratnih metrih občinskega zemljišča. Podroben zapis s seje si lahko preberete na spletni strani: www.vodice.si.

OBČINA VODICE IN
PROSVETNO DRUŠTVO VODICE
VLJUDNO VABITA NA

MIKLAVŽEVANJE

**V NEDELJO, 3. 12. 2023,
OB 14. URI
POD LIPAMI**

V primeru slabega vremena
bo prireditev v dvorani kulturnega
doma Vodice.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Ministrstvo za digitalno preobrazbo uvajata revolucionarni projekt »Digi točka«

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Občina Vodice se s 13. 11. 2023 z veseljem pridružuje digitalni prihodnosti z začetkom projekta »Digi točka«, ki ga vodi Ministrstvo za digitalno preobrazbo. Projekt bo potekal do decembra 2024.

Tako imenovana Digi točka je zasnovana kot kraj, kjer se srečujeta tehnologija in podpora posameznikom ter podjetjem. Na Digi točki bo usposobljeno osebje nudilo strokovno svetovanje na različnih področjih digitalnega okolja. Med ključnimi področji, ki jih bomo pokrivali, so:

1. Uporaba elektronske osebne izkaznice in povezane mobilne aplikacije:

- Pomoč pri pravilni uporabi elektronske osebne izkaznice in mobilnih aplikacij za enostavnejše vsakodnevno življenje.

2. Prijava v elektronske storitve in elektronsko podpisovanje:

- Nasveti o varni prijavi v elektronske storitve ter navodila za učinkovito elektronsko podpisovanje dokumentov.

3. Dostop do informacij o delu državne uprave na portalu gov.si:

- Pomagamo pri navigaciji in izkoriščanju informacij, dostopnih na državnem portalu.

4. Registracija in prijava v portal SPOT:

- Podpora pri registraciji in prijavi na portalu SPOT za olajšano poslovanje.

... in še številnih drugih ključnih področij, ki vam bodo pomagala izboljšati vašo digitalno izkušnjo.

Projekt je pomemben korak v smeri digitalne preobrazbe in približevanja digitalnih storitev našim krajanom in lokalni skupnosti. Verjamemo, da bo Digi točka pomembno prispevala k digitalni pismenosti in učinkoviti uporabi digitalnih storitev krajanov občine Vodice.

Vabljeni ste, da se nam pridružite na Digi točki Vodice, ki ima prostore v sejni sobi Občine Vodice, Kopitarjev

digi info točka

Pomoč pri uporabi digitalnih javnih storitev

Nabor storitev:

- ▶ Uporaba elektronske osebne izkaznice in s tem povezane mobilne aplikacije.
- ▶ Prijava v elektronske storitve in elektronsko podpisovanje.
- ▶ Dostop do informacij o delu državne uprave na portalu gov.si.
- ▶ Dostop do elektronskih storitev na portalu eUprava.
- ▶ Registracija in prijava v portal SPOT.
- ▶ Uporaba storitev eZdravja na portalu zVEM.
- ▶ Dostop do e-storitev ZPIZ.
- ▶ Uporaba državnega davčnega portala eDavki.
- ▶ Dostop do elektronske zemljiške knjige.
- ▶ Uporaba elektronskih vinjet na portalu DARS.
- ▶ Storitve zvezi s študijem in štipendijami.
- ▶ Storitve MKGP in UVHVVR, portal Volos.
- ▶ Prepoznavna spletnih nevarnosti, center SI-CERT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

trg 1, in odkrijete, kako lahko izkoristite prednosti digitalnega sveta!

URNIK DIGI TOČKE VODICE:

Ponedeljek: 13:00–16:00

Torek, četrtek: 08:00–12:00

Sreda: 13:00–17:00

Petek: 09:00–12:00

Rezervacija termina:

e-mail: digivodice@gmail.com

gsm: 041/ 890 074

Športna tekmovanja OŠ Vodice

✍️ MIHA KIMOVEC

Poleg rednih ur pouka naši učenci ponosno zastopajo našo šolo na množičnih športno-rekreativnih prireditvah ter šolskih športnih tekmovanjih, tako na lokalni kot državni ravni. Cilj tekmovanj je spodbujanje sodelovanja, medsebojnega druženja in spoštovanje fair playja.

Učitelji in učenci si v prihodnje želimo večje in sodobnejše telovadnice, saj obstoječa že nekaj časa poka po šivih in ne omogoča kakovostne vadbe vsem učencem.

Šampionsko v novo šolsko leto

Naši učenci so v letošnje šolsko leto vstopili z visoko dvignjenim pokalom. Na peščenih igriščih Športnega parka Domžale so v torek, 12. septembra, pod žgočim soncem merili moči z učenci osnovnih šol domžalske in kamniške regije v odbojki na mivki. Prikazali so izjemno borbeno in disciplinirano igro ter se po finalni tekmi, brez izgubljenega niza, veselili zmage na turnirju in uvrstitve v zaključne boje šolskega državnega prvenstva. Na četrtfinalnem turnirju šolskega državnega prvenstva, ki je 10. oktobra potekal v Črnučah, se naši odbojkarji z zmago in dvema porazoma niso uvrstili med štiri najboljše ekipe v državi.

Naši odbojkarji: Nejc Bergant, Bor Vrtač, Tilen Šušteršič in Anže Kimovec (vsi 9. b).

Šolsko državno prvenstvo v gorskem teku

Na tradicionalnem prizorišču pri Starem gradu nad Smlednikom je 21.

septembra potekalo že 23. prvenstvo Slovenije v gorskih tekih za osnovne in srednje šole. Na krožni 1600-metrski progi je nastopilo tudi 25 učencev iz naše šole. Na razgibanem terenu so se vsi tekmovalci borili do zadnjih atomov moči, zadovoljstva v cilju zato ni manjkalo. Za najboljšo uvrstitev je z drugim mestom in osvojitvijo naslova državnega podprvaka poskrbel Nik Plut iz 6. c.

V ekipni razvrstitvi so fantje Nik Plut 6. c, Nik Nahtigal 9. b, Jaša Kimovec 6. c in Anže Kimovec 9. b osvojili tretje mesto.

Občinsko prvenstvo v nogometu

Starejši učenci so v torek, 26. septembra, nastopili na občinskem turnirju v malem nogometu. V prijetnem jesenskem vremenu so na igrišču z umetno travo v Utiku v skupinskem delu igrali z učenci iz Medvod in Preške. Brez poraza so z rezultatom 0 : 0 in 1 : 1 izpadli iz boja za prvaka.

Ekipa OŠ Vodice: Nejc Bergant 9. b (kapetan), Liam Plesnik 9. a, Luka Gubanc 9. a, Luka Jeraj 9. a, Jaka Čeh 9. c, David Jakofčič Smrekar 7. b, Anže Kimovec 9. b (vratar)

Šolsko državno prvenstvo v kolesarstvu

V sredo, 27. septembra, so se mladi kolesarji v disciplini cestnega kolesarstva vožnji na čas merili za naslove šolskih državnih prvakov. Drugo leto zapored je tekmovanje potekalo v Planici, kjer sta vladala imenitno vzdušje in pozitivna športna energija. V s soncem obsijani dolini pod Poncami je tekmovalo 36 učencev naše šole. Na 2,5-kilometrski progi, ki je speljana na tekaškem poligonu v okolici nordijskega centra, so učenci v ekipni razvrstitvi osvojili naslov državnih prvakov. Na najvišji stopnički sta se v posamični razvrstitvi zlate kolajne razveselila Nik Plut (6. c) in Kiara Žlender (5. b).

Medobčinsko prvenstvo v krosu

V petek, 6. oktobra, se je v Smledniku zbralo kar 480 učencev medvoških in naše osnovne šole, da bi se pomerili v krosu. Vreme je bilo čudovito za vzdržljivostni tek. Tekmovanje je potekalo na travnati progi ob tamkajšnji osnovni šoli. Učenci so tekli na progah dolgih 300 m, za najmlajše, in

do 1500 m, za najstarejše. Našo šolo je zastopalo 68 učencev in učenk, od 1. do 9. razreda. Čestitamo vsem učencem in izpostavljamo še nekaj najboljših uvrstitev: Zoja Špenko (1. r) 2. mesto, Liam Mustadanagić (2. r) 1. mesto, Nace Špenko (3. r), Ambrož Pavlič (4. r) 1. mesto, Maja Plevel (6. r) 1. mesto, Marija Le Roux (9. r) 3. mesto in Nik Nahtigal (9. r) 3. mesto.

27. Ljubljanski maraton

Za uvod v največji športno-rekreativni dogodek so tradicionalno poskrbeli mladi tekači. Po ulicah središča glavnega mesta so tekli tudi naši športniki, bilo jih je 43. Na tekaškem prazniku so nekateri hitreje, drugi počasneje, vsi pa vedrih obrazov pri tekli v cilj 1800-metrške proge.

Državno prvenstvo v orientaciji

V torek, 10. oktobra, je v ljubljanskem Mostecu potekalo državno prvenstvo v orientaciji za osnovne in srednje šole. Tekmovanje je štelo posamično

in ekipno. V športu, ki zahteva uporabo karte in kompasa za navigacijo po različnih terenih, je nastopilo 9 učencev. V kategoriji učenke C so Klara Kremžar, Zala Stare in Marija Le Roux zasedle ekipno tretje mesto.

Z lovci v gozd

 HEDVIKA ROSULNIK
 ARHIV VRTCA

Čudovito jesensko dopoldne je vabilo na prosto. Zadnji sončni dan smo v vrtcu izkoristili za druženje v naravi, učenje in igro.

Starejši otroci Vrtca Vodice, enote Skaručna in Utik so z lovci domačega lovskega društva Vodice spoznavali bližnji gozd v Vodica, Skaručni in Utiku. Živali so se umaknile, ostale so samo radovedne sive čaplje. Nič zato, saj je v gozdu vedno veliko zanimivega. Letos so otroci spoznavali »rofkanje« korus, ki jo bodo v prihajajočih hladnejših dneh pojedle lačne živali. Ob koncu prijetnega druženja so lovci poskrbeli tudi za malico. Otroci že vedo, da vodiški lovci v nahrbtnikih prinesejo bombone. Hvala lovcem Lovskega društva Vodice.

Zdravje nima svoje cene

✍️ MONIKA KUBELJ
📷 TINA KOSEC, PIXABAY.COM,
UNISPLASH.COM

November je mesec, ko si veliko moških simbolično pusti rasti brke ali brado, začnimo s temo moškega zdravja. Ko se opozarja predvsem na raka prostate in mod, a tudi duševno zdravje ter preprečevanje samomora.

Za rakom letno po svetu zbolijo več kot 12 milijonov ljudi, pri čemer je rak prostate najpogostejša diagnosticirana oblika raka pri moških, kažejo podatki Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

Pogosta težava med moškimi

Tako je. Benigno povečanje prostate se ob staranju prebivalstva pač sočasno povečuje. In čeprav se ne konča vsak obisk pri urologu z diagnozo hiperplazije (povečanja) prostate, je obisk pri zdravniku osebna odgovornost slehernega moškega, zlasti starejšega od 50 let. Prostata ima pomembno vlogo pri vplivu na kakovost življenja moških v zrelem in starejšem obdobju življenja. Pri vseh moških začnejo pod vplivom moškega spolnega hormona testosterona celice določenega dela prostate nabrekati, kar vodi do povečanja volumna prostate. Ta proces imenujemo benigna hiperplazija prostate. Koliko se bo prostata pri posamezniku povečala, ne moremo predvideti.

Vnetje prostate (prostatitis) pa navadno povzročijo bakterije in najpogostejše doleti moške med 30. in 40. letom. Neprijetno ščemenje v presredku se nadaljuje z močnimi bolečinami v spodnjem delu trebu-

Po podatkih Registra raka Republike Slovenije je ocenjeno, da bo od rojenih leta 2019 za rakom do 75. leta starosti zbolel eden od dveh moških in ena od treh žensk

ha, stalnim siljenjem na vodo, pekočim mokrenjem in zvišano telesno temperaturo – potrebno je strogo mirovanje in zdravljenje z antibiotiki. Včasih se bolezen prevesi v kronično vnetje, ki sicer z blažjimi težavami leta in leta povzroča težave tako bolnikom kot urologom.

Urološki pregled

V urološko ambulanto pridejo po navadi na pregled bolniki, pri katerih so se pojavile opisane težave in trajajo že nekaj časa. Redkeje pridejo na pregled bolniki, ki se jim je nenadoma voda popolnoma zaprla. Taki potrebujejo takojšen urološki poseg. Običajno jim vstavijo urinski kateter, s katerim razbremenijo mehur, in jih predvidijo za operativni poseg. Sicer bolniki z zmernimi težavami najprej izpol-

nijo mednarodni vprašalnik IPSS za točkovanje težav ob benigni hiperplaziji prostate. Ta bolnikova subjektivna ocena težav je za urologa zelo pomembna pri načrtovanju zdravljenja. Sledi otip prostate skozi zadnje črevo in UZ sečil, ki da podatek o velikosti prostate in stanju mehurja, ledvic in sečevodov. Moški se težko odločajo za obiske pri zdravnikih. Včasih prepozno. Zato nikoli ni dovolj ozaveščanja o pomenu samopregledovanja.

Tudi moški se morajo samopregledovati

Redno mesečno samopregledovanje mod (testisov) je priporočljivo za vse moške po 15. letu starosti. Najbolje je, da ga opravimo med kopaljo ali po njej oz. tuširanju s toplo vodo, saj so takrat moda spuščena

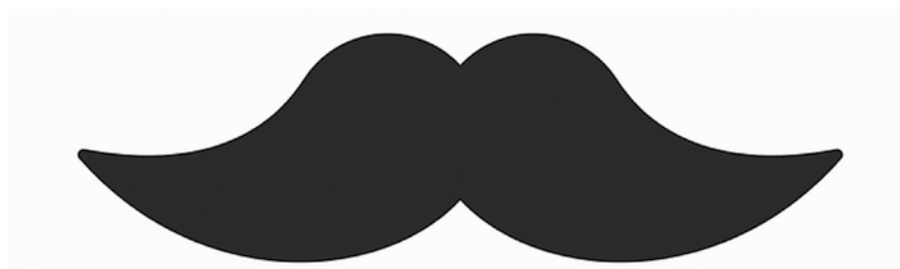
nižje, zaradi česar je pregledovanje lažje. Natančno moramo pretipati obe modi. Otip naj bo nežen, ker močnejši pritisk povzroča bolečine. Vsaka sprememba na modu ne predstavlja nujno raka, kljub temu pa je potreben obisk pri zdravniku, če pri samopregledovanju opazimo nenadno povečano ali zmanjšano modo, globoko tipno zatrdlino, eno modo je na otip trše od drugega, kopičenje tekočin v modih, občutek teže ali neprijeten občutek v modu, bolečino ob nežnem pregledu, bolečino v presredku in otekanje oz. spremembo barve mošnje. Zdravstveni statistični letopis Slovenije iz leta 2021 poroča, da časovna trenda incidence in umrljivosti raka pri obeh spolih skupaj nakazujeta rast bremena

raka v Sloveniji. V zadnjih desetih letih se je groba incidenčna stopnja pri moških večala povprečno za 1,5 odstotka

letno. Po poročilu Rak v Sloveniji 2019 pa je spodbudno, da se umrljivost zaradi raka (če ne upoštevamo staranja prebivalstva) manjša od sredine devetdesetih let, kar kaže na večjo uspešnost zdravljenja.

Mednarodni dan moškega spola

Mednarodni dan moških se vsako leto zaznamuje 19. novembra v več kot sedemdesetih državah sveta od leta 1999. Na ta dan je glavna pozornost mednarodne javnosti usmerjena na moške: na promocijo zdravja moških, na izboljšanje odnosov med spoloma, na pomembnost vloge moških in njihovega prispevka k druž-

MOVEMBER

bi, v družini, v zakonu ter pri vzgoji in osebnostnem razvoju otrok.

Mednarodni dan moških je tudi priložnost, da se med drugim nameni nekoliko več pozornosti vlogi moških v družini, da se pogovori o zdravih odnosih, ki so dandanes še posebej na preizkušnji. Statistični urad Slovenije namreč razpolaga z

zanimivimi podatki: skoraj 27 tisoč očetov je v letu 2015 živelo samih z otroki. Istega leta je več kot polovica moških do 30. leta starosti še vedno živela v svoji primarni družini. Moški se tudi precej bolj aktivno vključujejo v vzgojo otrok in gospodinj-ska opravila.

Pomen duševnega zdravja

Kot so v začetku leta pojasnili na Uradu vlade za komuniciranje (Ukom), je vlada področje duševnega zdravja uvrstila med svoje prioritete in namerava do konca letošnjega leta pripraviti predloge novega Zakona o duševnem zdrav-

Vsak četrti moški po 50. letu zboli za rakom prostate.

Moški, bodite pozorni

- Vsako modo je treba pregledati posebej.
- Z obema rokama primite mošnjo in z nežnim otipom (s palcem, kazalcem in sredincem obeh rok) poiščite modo.
- Najprej pregledate nadmoddek, ki se tipa kot mehka, nekoliko vozličasta vrstica nad modom in ob njem.
- Sledi pregled semenovoda, ki izhaja iz nadmodka in poteka za modom v sečnico. Čuti se kot trša gladka cevka.
- Nato pregledate še samo modo. Zdravo modo je ovalne oblike, elastičnega otipa, gladko. Včasih se na površini otipa kot proso velika zatrdlina, kar pa ni sumljivo.

Naše zdravje je neprecenljivo, obiščite zdravnika tudi preventivno in vzemite resno teste in nasvete.

ju, Zakona o psihoterapiji ter Zakona o psihološki dejavnosti. Načrtuje pa tudi vrsto ukrepov za izboljšanje dostopa do storitev za duševno zdravje. Kajti obsežna publikacija Duševno zdravje v Sloveniji 2009, ki je nastala na osnovi strokovnega tima različnih strokovnjakov, je pokazala, da ima duševno zdravje pri nas še vedno nizko prioriteto. Za nami je turbulentno leto, tudi debate so bile vroče, a ljudje v psihični stiski trpijo v tišini. Še posebej moški, ki se toliko težje odpirajo. Veliko si obetajo od centrov za duševno zdravje, katerih število narašča, so lažje dostopni in nudijo vedno več storitev, pravijo v programu Mira, nacionalnem programu duševnega zdravja, ki ga vodi Radivoje Pribaković Brinovec. Kako vemo, da ima moški težave, da trpi? Moški ne govorijo odprto o svojih čustvih, s katerimi se spopadajo. Tako svoje čustveno stanje oziroma občutke, kot so žalost, ničvrednost, brezup itd., izražajo predvsem v simptomih, kot so agresija in nasilje, visoko tvegane

dejavnosti, zloraba substanc, fizične težave (glavoboli in bolečine v trebuhu), občutek nemira in težave pri koncentraciji, sprememba apetita in telesne teže, utrujenost ter obsesivno razmišljanje. Prav zato težave v duševnem zdravju moških pogosto ostanejo spregledane. Veliko koristnih informacij najdete tudi v društvu Onkoman.

VABILO

Mešani pevski zbor

BISER

zborovodja:
Klemen Jerinc
vabi na letni
koncert:

**“Zapojmo eno
po slovensko”**

1.12.2023

ob 19. uri

v dvorani Vodice

Ostali sodelujoči:

Citrar

Zvone Horvat

BOŽIČNO NOVOLETNI

23.12.2023

Festivalna dvorana Ljubljana (Pionirski dom)

Pregled letošnjih dogodkov v Društvu upokoјencev Vodice

✍️ MAJDA ŠAVLI

Tudi v letošnjem letu je bilo v našem društvu upokoјencev veliko prijetnih dogodkov, ki so nam polepšali življenje, nas aktivirali, da smo prepevali, igrali, plesali, planinarili, kolesarili, balinali, telovadili, se družili, potovali ... Kako prehitro nam čas beži, tudi nam, upokoјencem, saj nam ga komaj uspeva ujeti. In že je tu jesen z vsemi svojimi lepotami, čari in doživetji.

V mesecih, ki so mimo, ugotavljamo, da so vse naše sekcije in skupine dobro delale, se udeleževale vseh aktivnosti, ki so jih imele načrtane oziroma smo bili nanje povabljeni. V tem letu smo se udeležili številnih izletov, druženj, srečanj, prireditve Je lepša dežela še kje... Veseli nas, da se v razne dejavnosti vključujejo tudi novi člani društva.

V marcu smo imeli organiziran izlet v Slavonijo in Baranjo, v maju smo obiskali Apulijo, v juniju Bizeljsko, v oktobru pa smo obirali mandarine. Naši člani so tudi letos v prvem šolskem tednu stali na prehodih za pešce in ob šoli in s tem poskrbeli za varno pot otrok v šolo in domov.

V društvu imamo zelo aktivne kolesarje in pohodnike, uspešne balinarje ter pevsko in aerobno skupino, ki nastopa v domovih za starejše in na različnih prireditvah. Zeliščna sekcija organizira nabiranje zelišč in pripravlja različna predavanja, od oktobra naprej potekajo tudi ustvarjalne delavnice, redno pa se srečujejo tudi jutranje telovadke. Tudi poverjenice redno obiskujejo

naše člane in jih obveščajo o vseh aktivnostih. Ni kaj, dogajanje v društvu je izjemno pestro.

Letos smo sodelovali tudi na prireditvi ob Mednarodnem dnevu starejših, ki jo je organiziralo DU Bukovica - Šinkov Turn. V mesecu avgustu pa smo imeli društveni piknik, ki se ga je udeležilo kar 200 članov društva ter drugi povabljen-

ci. Imeli smo dobro pripravljeno srečelov z veliko dobitki, za katere so poskrbeli donatorji, za kar se jim na tem mestu tudi zahvaljujemo. Dobro pripravljena delovna ekipa je poskrbela za izvrstno postrežbo hrane in pijače, k prijetnemu druženju in čudovitemu popoldnevu, ki je še prehitro minilo, pa je prispevalo tudi lepo vreme.

Čebelarji v Komendi in Kamniku

  FRANC GOSAR

Oktober je mesec, ko si čebelarji nekoliko oddahnemo po naporni sezoni. No, čisto ne, saj nas še vedno skrbi, ali smo v zadostni meri nahranili čebele za zimo ter česmo jih dovolj skrbno zdravili, da bodo lahko preživele zimo. Da so sezone za čebelarje vsako leto težje, pa ni treba posebej poudarjati. Letošnja nestanovitna pomlad, poletne ujme in dolga topla jesen so čebelarstvo bero razpolovile.

Kljub vsemu pa si oktobra čebelarji vzamemo čas za druženje na strokovni ekskurziji. V zadnjih nekaj letih so bile epidemiološke razmere take, da nismo mogli organizirati avtobusnih izletov, zato smo se odločili za obiske bližnjih krajev z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Pred dvema letoma smo obiskali Komendo in si ogledali Glavarjevo knjižnico ter cerkev sv. Petra. Peter Pavel Glavar je bil duhovnik in gospodarstvenik, ki je vplival na kmetijstvo in čebelarstvo tudi v naši okolici. Bil je upravitelj kmetijskega gospodarstva ter razširjal napredno kmetovanje in čebelarstvo. Bil je tudi zbiratelj, v svoji bogati knjižnici je imel približno 2000 knjig z najrazličnejših področij znanosti in umetnosti. Leta 1760 je v Komendi ustanovil zasebno šolo z internatom, da bi nadarjenim revnim učencem omogočil nadaljnje šolanje v mestnih šolah. Župljane je poučeval tudi na domovih in skrbno zapisoval dogajanje v tistem času v Komendi. Zaslužen je, da so dokončali cerkev v Komendi ter zgradili novo v Tunjicah.

Letos pa smo obiskali Kamnik in

plemenilno postajo Josipa Verliča v Kamniški Bistrici. Na megleno nedeljsko jutro smo se zbrali pred frančiškanskim samostanom v Kamniku in se nejeverno ozirali v nebo, saj napoved ni bila najbolj obetavna. No, kmalu pa se je nebo razvedrilo in nastala je prijetna topla nedelja. Turistični vodnik g. Ludvik Travnik nas je popeljal v frančiškanski samostan, kjer smo si ogledali kapelo Božjega groba ter cerkev svete Cecilije. Povzpeli smo se na Mali grad, kjer smo si ogledali romansko kapelo, zgrajeno v treh nadstropjih, ter razvaline Starega gradu. Slišali smo tudi razlago kamniškega grba ter legendo o skopuški Veroniki, ki je upodobljena na njem. Sprehodili smo se po lepo urejenem starem mestnem jedru ter obiskali muzej v rojstni hiši generala Rudolfa Maistra. Seveda smo omenili tudi našega sovaščana slikarja Ma-

tija Koželja, ki je bil rojen v Vesci pri Vodicach, večino svojega življenja pa je preživel v Kamniku. Njegova zapuščina so freske v Kamniku, Vodicach in v več sosednjih cerkvah. Veliko je zanimivih stvari v Kamniku, ki si jih v tako kratkem času ni možno ogledati.

Čas nas je že preganjal, zato smo se odpeljali proti Kamniški Bistrici in spotoma opazovali posledice ujme, ki je to dolino prizadela v začetku avgusta. Čeprav so že veliko pospravili in uredili, so še vedno vidne velike količine materiala, ki so ga nanosili hudourniki.

V plemenilni postaji na Kopiščih, kjer poleti vzgajajo rodovniške čebelje matice, so nas pričakali predstavniki Čebelarskega društva Kamnik s predsednikom g. Štefanom Virjentom na čelu. Povedali so nam, da je bila to prva javna plemenilna po-

staja v Sloveniji, kjer vzgajajo kranjsko čebelo. Leta 1932 jo je ustanovil profesor Josip Verbič z Brezovice pri Ljubljani. Ob prigrizku, ki so ga nam pripravili članice in člani društva Kamnik, se je razvil prijeten pogovor o čebelarstvu na splošno.

Našo strokovno ekskurzijo smo zaključili s poznim kosilom v Planinskem domu Komenda. Odzivi udeležencev so bili podobni kot po ekskurziji v Komendi, in sicer da ni treba, da se vozimo nekam daleč, saj nas v neposredni bližini obdaja toliko lepih in zanimivih reči. V Kamnik nas pot zanese po vsakodnevnih opravkih, v trgovski center, le redko pa si kdo vzame čas in se ozre po znamenitostih, ki so na vsakem koraku.

Čebelarstvo je stanovsko društvo, v katerem se družijo samo čebelarji in zato za večino občanov ni tako prepoznavno. Vsako leto sodelujemo pri občinski čistilni akciji, na tradicionalnem slovenskem zajtrku v

šoli in vrtcih ter pripravljamo dneve odprtih vrat. Udeležujemo se strokovnih predavanj, sejmov in srečanj čebelarjev iz sosednjih društev in vse Slovenije.

V preteklih letih smo v okviru društva kupili enotne majice in flise, s čimer povečujemo samo prepoznavnost članov društva. Vsak član je prejel tudi zaščitno čebelarsko obleko in zaščitni klobuk, da lahko obleče in zaščiti obiskovalca, ki pride na ogled njegovih čebel. Da smo vse to lahko uresničili, se moramo zahvaliti tudi Občini Vodice za prispevana sredstva, saj članarina članov ne bi zadoščala za vse omenjene stroške. Zahvala tudi upravnemu odboru ČD Skaručna za organizacijo in podporo pri vseh akcijah.

Sicer pa Čebelarstvo Skaručna nadaljuje svoje delovanje z mesečnimi srečanji, na katerih organiziramo strokovna predavanja, izmenjujemo izkušnje pri čebelarjenju in

zdravljenju čebel. V času epidemije se nismo mogli družiti, zato smo srečanja organizirali po aplikaciji ZOOM. Prav tako smo prvo društvo, ki je januarja 2021 izvedlo občni zbor preko aplikacije ZOOM.

V zadnjih štirih sezonah je čebelarjenje zaradi podnebnih sprememb pravi izziv. Še bolj podrobno je treba opazovati čebele in naravo ter se nenehno prilagajati. Zaradi slabšega pridelka in zimske izgube čebel je marsikdo obupal in opustil čebelarstvo. Pomembno je, da ohranimo našo tradicijo, saj čebele opravljajo izjemno delo opravevanja in s tem zagotavljajo več pridelka in več hrane. Radi bi navdušili več mladih, da se nam pridružijo in nadaljujejo to lepo tradicijo.

Čebelarji se bomo tudi v prihodnje trudili, da bomo čim več medu pridelali v lokalnem okolju in tako občankam in občanom Vodice in okolice zagotovili kakovosten pridelek.

Nedeljsko popoldne in 21. Jesenski pohod občine Vodice

DARJA KOSEC
LOJZE KOSEC

Odkar je nova urednica Kopitarjevega glasa, smo TD Vodice že poslali en prispevek, ki pa je na žalost izpadel. Zakaj se je to zgodilo, nam ni znano, morda zaradi menjave urednic. Zdaj pa upamo, da so se časi spremenili in da boste, dragi naši prijatelji in člani, dočkali tale naš prispevek v Kopitarjevem glasu.

V prejšnjem prispevku smo pisali o velikonočni razstavi in o vaših, pa tudi naših izdelkih za razstavo, o nagrajenih izdelkih so bile priložene tudi fotke. Članek je objavljen tudi na naši Facebook spletni strani TD Vodice, kjer si ga lahko ogledate in preberete.

Po tistem smo imeli še dva odmevna dogodka, kot je po našem letnem planu: Nedeljsko popoldne za člane in prijatelje in Jesenski pohod občine Vodice. Kakor pripovedujejo sodelujoči, sta bila oba dneva lepo zapolnjena z zanimivo vsebino, ki je vnesla med obiskovalce kar dobro razpoloženje.

Nedeljsko popoldne se je letos dogajalo na dan 27. avgusta na stari lokaciji na Selu pr' Lojzet. Zbrali smo se vsi člani TD in njihovi partnerji, ki nismo bili tisto nedeljo drugače zasedeni. Vreme je bilo zelo lepo in dan smo preživeli v veselem razpoloženju ob dobri hrani in domačih pesmih, ki smo jih zapeli ob spremljavi Henčkove harmonike.

Jesenski pohod občine Vodice smo pripravili podobno kot po navadi. Vreme je bilo zelo primerno za po-

hod, udeležba bi bila zagotovo večja, če bi napovedali, da bo dež počakal do popoldneva. Takrat so se že vsi pohodniki vrnili s prehojenih dobrih 16 km po terenu Rašiškega hriba. Ker je bil to že 21. pohod in je bilo samo devet pohodnikov oziroma pohodnic udeleženi prvih, ni bilo nobenih težav, pa tudi nihče se ni izgubil. Seveda ne, saj so naši člani: Lojze, Marko in Silvo že v četrtek označevali traso pohoda, vendar je začelo premočno deževati in so prekinili označevanje. Vse premočene in premražene pohodnike sta čakala krepka malica in vroč čaj, da so si opomogli. Seveda so se predtem tudi preoblekli in nazdravili s šilcem domačega. Silvo je nadaljeval z označevanjem naslednji dan, v petek, in označil še pot do Mengeške kočice in nazaj.

V soboto, na dan pohoda, pa je šel Silvo zadnji na pot in pobral vse oznake (saj je vedel, kje so), da se Mengšani ne bi spet pritoževali. Na Rašici pri Domu planinskega društva je obvestil Henčka in Franca, da je zadnji in

da se lahko vrneta na start oz. cilj. Na pohod so prišli trije udeleženci, ki so prejeli pokal za 10-kratno udeležbo na krajši različici pohoda, samo do Rašice, kjer sta bila Henček in Franci, ki sta pozdravila vse pohodnike, hkrati pa sta jih spomnila, da so dosegli prvi cilj in da pritisnejo prvi žig v kartonček. Krajša različica je po naših določilih veljavna že deset let. Uvedli smo jo na predlog tistih udeležencev, ki so se v vseh teh letih nekoliko postarali in so težje premagovali tako dolgo pot. Vendar pa je zanimivo, da krajšo pot prehodijo večkrat najmlajši v spremstvu staršev ali starih staršev. Potem so tisti, ki so se odločili za daljši pohod, nadaljevali pot proti Dobenu, potrdili udeležbo še pri Blažu na kmečkem turizmu, potem naprej na spodnjem Dobenu v gostilni Ručigaj. Dober kos poti so opravili, zdaj jih je čakala še daljša pot proti Mengeški koči, kjer jih je čakal še zadnji žig, nato pa še vrnitev na smučarsko kočico na Selu. Ko so se vrnili,

je bilo na njihovih obrazih videti veselje, da so zmogli in naredili res nekaj dobrega za svoje zdravje. Tu so jih čakali malica, čaj in druga pijača, da so si privezali dušo.

Breda, Jože in Franc so zasluženoma prejeli še pokale za 10-kratno udeležbo na daljši različici pohoda.

Tako najmlajša kot najstarejša udeleženca med fanti in dekleti smo presenetili s praktičnimi nagradami. Tudi Trzinci so prišli do koč SD Strahovica po svoji poti iz Trzina in ugotovili, da je grozdni čaj še vedno zelo dober, vodiška klobasa pa ravno tako. Po krajšem postanku in počitku so se odpravili proti Mengeški koči.

Udeleženci, ki so startali pri koči SD Strahovica na Selu, pa so imeli odhod med osmo in deseto uro. Pri prijavi so poravnali minimalno startnino, lahko so si postregli z domačimi napitki, vzeli so kakšno jabolko in bombon za dodatno energijo.

Še ena zanimivost: zdaj ko imamo naprave, ki znajo šteti korake, smo ugotovili, da šteje daljši pohod približno 27.000 korakov povprečne dolžine.

Upanje za vse

JANA PLEVEL
ROZALIJA JEGLIČ

Verujem v starost, moj prijatelj. Delati in postarati se, to je tisto, kar od nas pričakuje življenje. In to, da si nekega dne star in še vedno ne razumeš vsega, ampak da šele spet začneš, da spet začneš ljubiti, upati, hrepeneti, da poskušaš vse povezovati z oddaljenim in neizrekljivim, vse tja do zvezd.

(Rainer Maria Rilke)

Prostovoljke ŽK Vodice smo se dne 20. in 21. oktobra udeležile seminarja z naslovom Upanje za vse, ki ga je v Strunjanu organizirala Slovenska karitas. Glavna tema je bila paliativna oskrba in spremljanje umirajočih. Skozi predavanja smo pridobile veliko znanja, ki so nam ga podelili predavatelji izhajajoč iz svojega dela in izkušenj. S seminarja smo se vrnila obogatene z novim znanjem in močnim zavedanjem, da imamo sodelavke in sodelavci Karitas pomembno vlogo na področju spremljanja starejših, bolnih, osamljenih in pomoči potrebnih. Teh ljudi je med nami veliko, zato je treba imeti odprte oči in srce ter najti pot in način, da se jim približamo ter ponudimo pomoč.

Vsebine predavanj so bile v celoti usmerjene v spremljanje umirajočih. Za marsikoga se zdi ta tema težka in boleča, a je zelo pomembna in ji je treba nameniti pozornost. Na prvem predavanju z naslovom Moralno-etične dileme evtanazije, samomora s pomočjo in ohranjanja dostojanstva človeka nas je prof. dr. Borut Ošljaj seznanil z različnimi vi-

diki glede predloga Zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (evtanaziji). Navedel je razloge in konkretne primere, ki govorijo v prid zakona kot tudi razloge proti sprejetju zakona. Neozdravljiva bolezen, trpljenje in umiranje v ljudeh vzbujajo strah, dvom in zaskrbljenost, ki izvirajo tudi iz spremembe socialnih razmer v družbi. Veliko starejših je namreč odrinjenih na rob družbe in so osamljeni, saj njihovi svojci iz različnih razlogov zanje nimajo časa. Bodisi zaradi oddaljenosti, zaradi službenih obveznosti, skrbi za svoje lastne družine, konec koncev tudi zamer in raznih preprirov v družini. Zelo pomembno je vprašanje, kako pomagati starejšim osebam, da bi lahko živele dostojanstveno. Da se ne bi počutile zapostavljeno in nepomembno. Življenje je sveto in nedotakljivo v vseh obdobjih življenja. Na posameznika ne smemo gledati skozi oči ekonomije in finančnih apetitov, temveč skozi oči sočutja in ljubezni. Pri tem pa je zelo pomembna vzgoja otrok, ki jim naj bodo starejši ljudje zaklad modrosti, ljubezni in življenja. Na naslednjem predavanju smo

se seznanili s paliativno oskrbo, kako se izvaja v Sloveniji ter kaj lahko bolniki in njihovi svojci v zadnjem obdobju življenja z njo pridobijo. Dr. Maja Ebert Moltara je povedala, da je paliativna oskrba aktivna celostna obravnava bolnikov z neozdravljivo boleznijo in podpora njihovim bližnjim. Pri paliativni oskrbi ne gre le za oskrbo bolnikov z neozdravljivo boleznijo, temveč je sestavni del zdravstvene oskrbe bolnikov s kroničnimi boleznimi srca, ožilja, pljuč, nevrološkimi obolenji (npr. kronična srčna okvara, kronična obstruktivna pljučna bolezen, demenca ...) in tudi pri starostnikih z geriatričnimi sindromi. Paliativna oskrba zagotavlja spoštovanje veljavnih etičnih in pravnih norm; človekovih pravic, pravic bolnikov in umirajočih. Paliativa pomeni plašč dostojanstva za bolne in umirajoče.

Sestra Emanuela Žerdin nam je predstavila osnove besedne in nebesedne komunikacije z bolnimi in umirajočimi, o gradnji odnosa z umirajočimi in njihovimi svojci. Poudarila je, na kaj vse moramo biti pozorni v tem pomembnem in hkrati občutljivem

obdobju. S. Emanuela je dolga leta delala v Hospicu, zato so njene izkušnje zelo dragocene. Velikokrat namreč ljudje ne vemo, kaj reči in kako naj se vedemo ob neozdravljivo bolnih in umirajočih. Pomembno je, da se skušamo vživeti v čustva tistega človeka, ki išče pomoč. Dovolj je, da smo in da poslušamo. Da ne izrekamo sodb o situacijah drugih ljudi, da ne delimo nasvetov in ne moraliziramo, da ne dajemo napotkov in predvsem, da ne mešamo svojih občutkov z bolnikovimi. Zavedati se moramo, da je v središču bolnik, ne mi. Največ, kar lahko storimo, je to, da smo ob ljudeh, da se zavedajo, da niso sami, kajti najboljšo zdravilo zanje je drugi človek. Prisotnost ob umirajočem pomeni, da sami rastemo v ljubezni in srčnosti. Ob umirajočih se naučimo velikih in dobrih vsakdanjih stvari: ponižne drže, hvaležnosti za vse, odpuščanja, tega, da je vsak človek svet zase, dejstva, da so v življenju najpomembnejši (dobri) odnosi in sprejemanje stvari, ki jih ne moremo spremeniti.

Pater Silvo Šinkovec nas je seznanil z duhovno oskrbo umirajočih. Vsaka civilizacija ima obrede ob smrti in vsaka verska skupnost ima svoje rituale in navade ob smrti. Duhovna oskrba je pomembna za umirajoče. V procesu umiranja se umirajočemu podeli zakramente, ki prinašajo mir in blagoslov. Ljudje so v času umiranja zelo čustveni, duhovno odprti in iščejo svoj notranji mir. Dotik duhovniških rok ima pomirjevalni učinek na umirajoče, saj se jih preko njih dotakne Božja svetost. Za duhovno oskrbo se umirajoči odloči sam. Lahko mu jo ponudimo, nikoli pa z njo ne silimo. Ko človek umira, se sprašuje, kaj pušča za seboj. Ob odhaja-

nju je pomembno, kakšne odnose je imel umirajoči s svojimi najbližjimi, s svojo družino, svojci, prijatelji in tudi s tistimi, s katerimi se ni razumel. V tem času je zelo pomembno odpuščanje; odpustiti in sprejeti odpuščanje od tistih, ki ga pričakuje. Ob umirajočih se pokaže priložnost za osebni razvoj ter naš odnos do smrti in umiranja. Na koncu niso pomembne materialne stvari, temveč le topla prisotnost dragega človeka in ko pride čas – zavestno spuščanje umirajočega.

Pater Ivan Platovnjak je predstavil trimesečni program za žalujoče. Žalovanje je namreč zelo pomemben proces in je znamenje globoke ljubezni do bližnjega. Ob tem je zelo pomembno zavedanje, da vsak žaluje na svoj način. Nekateri ljudje radi govorijo o svojem doživljanju, drugi redno obiskujejo grob pokojnega, tretji ob slikah obujajo spomine, spet drugi svoja čustva zapisujejo ... Ni pravila, kako žalovati. Žalujoči se namreč pogosto znajdejo v stiskah, saj drugi pričakujejo od njih, da bodo po določenem času živeli naprej tako, kot da se ni nič zgodilo. Ljudje pogosto ne vemo, kako pristopiti do žalujočega, o čem se pogovarjati, zato se izogibamo srečanju, kar pa lahko povzroči še več bolečine. Bližina je zelo pomembna za ljudi, ki žalujejo. Ne le teden dni, mesec ali leto. Vedno. Žalujoči potrebuje sočloveka, ki mu bo lahko pripovedoval o umrlem, o tem, kaj sta skupaj doživela, o svojih občutkih pred smrtjo, v času smrti, ob poslavljanju in v času, ko človek ostane sam. Sam s svojo bolečino in žalostjo. Običajno o svojih občutkih težko govorijo svojim domačim, zato so programi za žalujoče zelo dragoceni. V teh skupinah si žalujoči lahko brez sramu in občutkov, da drugega

bremenijo, med seboj iskreno, sočutno in spoštljivo delijo med seboj vse, kar nosijo v sebi. Počutijo se sprejete in razumljene, zato je tudi ta oblika izražanja v času žalovanja zelo dobrodošla. V program za žalujoče se lahko vključi vsak žalujoči po pretečenih vsaj šestih mesecih od izgube. Skozi program lahko žalujoči najdejo zgodbo ljubezni v žalosti ob izgubi svoje ljubljene osebe ter odkrijejo njeno pomembnost in dragocenost. Program temelji na izkušnjah terapevta Patricka O'Malleyja in njegovi knjigi Pot žalovanja.

Seminar je bil zelo koristen in nas je obogatil z dragocenimi spoznanji, ki nam bodo v pomoč pri našem delu.

Od 27. novembra do 3. decembra poteka teden Karitasa pod geslom »Upanje za vse«. Upanje iščemo v veri in v ljudeh. Drobna dobra dela so lahko nekomu veliko upanje. Ozrmo se okoli sebe in poiščimo priložnosti za to, da nekomu polepšamo dan. Naša bližina, čas za pogovor, lepa beseda, nasmeh ali drugo dejanje lahko pomenijo upanje za lepši jutri.

Nekaj glavnih dogodkov vodiških gasilcev

URBAN KOGLAR
ARHIV PGD VODICE

Poletje za vodiške gasilce nikakor ni bil čas počitka. Kaj vse smo počeli, preberite v kratkem pregledu dogodkov. V soboto, 14. julija, je v Kulturnem domu v Vodich potekala slavnostna akademija ob praznovanju visokega in hvalevrednega jubileja, 120 let Prostovoljnega gasilskega društva Vodice.

Veličastno smo okrasili dvorano, pripravili govorniški oder, izobesili slovensko zastavo ter ponosno razvili prapor gasilske mladine in društveni prapor. Na velikem odru je častno mesto dobil tudi novi društveni gasilski znak, ki ga je oblikoval in izrisal naš član Davor Žebovec. Ob vходу v dvorano sta vse udeležence sprejela poveljnik in predsednik PGD Vodice. Nepozaben je bil pogled na polno dvorano, in kot se za tak dogodek tudi spodobi, lepo urejenih gostov in podpornikov vseslovenskega ponosa, gasilstva. Uvodno točko dogodka je seveda imela mladina, naš ponos in zagotovilo za ohranjanje gasilstva v naših krajih. Otroci so ob spremljavi naše mlade violinistke ponosno zapeli slovensko himno. Govorniški oder je prevzela naša članica Eva Janhar, ki je povezovala celoten dogodek. Oder so nato zasedali slavnostni govorniki. Program so popestrili otroci z različnimi točkami in tako poskrbeli za smeh in odlično vzdušje. Trud naših mentorjev, ki so pripravili program, je bil na odru zelo viden. Hvala Tinkari Janhar, Katji Jeraj, Ani Erce Zupančič, Klari Stare, Lenčki Hafner, Jean Luci Vrhovcu za delovno vnemo, številne ideje in izdelavo rekvizitov ter odlično pripravo naših najmlajših. Podelili

smo tudi priznanja in zahvale vsem društvom, organizacijam in posameznikom za dobro, uspešno in korektno dolgoletno sodelovanje, na katerega računamo tudi v prihodnje. Predsednik našega društva je slavnostno razkril tudi spominsko obeležje, ki krasi pročelje gasilskega doma. Plošča je simbol zahvale in pomnik našemu ustanovnemu članu Juliju Slapšaku. Zaključek lepega popoldneva smo obeležili z bogato pogostitvijo, glasbo, petjem in druženjem pod mogočnimi slovenskimi lipami.

22. julij je za vodiške gasilce poseben, svečan datum. Na ta dan smo praznovali 120 let obstoja aktivnega in neprekinjenega delovanja Prostovoljnega gasilskega društva Vodice. Številnih, ki so pisali to zgodbo o uspehu, na žalost ni več med nami, a so pustili neizbrisen pečat. Ob slavnostnem sprevedu mladine, gasilk in gasilcev ter veteranov kot tudi gasilske mehanizacije, smo si lahko z velikim ponosom ogledali, kdo so tisti, ki žrtvujejo sebe in svoj prosti čas, zapustijo svoje najdražje, se odpovejo spancu in vedno priskočijo na pomoč, kadarkoli jo nekdo potrebuje, in vse to delajo brezplačno! Tudi vsa tehnična oprema in vozila, ki smo si jih lahko ogledali, so nujno potrebna za delovanje. Nikakor ne smemo pozabiti na redne zdravni-

ške preglede, osnovno opremo, izobraževanja, osebno varovalno opremo, tehnično opremo ipd. Vse to zahteva zelo veliko denarja. Zato gasilci raznašamo koledarje in organiziramo različne dogodke (tombole, veselice, turnirje, tekmovanja, druženja ...), da s tem vsaj malo zapolnimo velik primanjkljaj, čeprav roko na srce tega gasilci nikakor ne bi smeli početi, saj so za financiranje takih organizacij zakonsko dolžni skrbeti drugi.

Ob velikem šotoru na igrišču Osnovne šole Vodice je potekal tudi slavnostni prevzem in blagoslov dveh vozil, ki sta postali nova člana osrednje enote in dajeta močno sporočilo, da smo društvo, ki stremlji k polprofesionalizaciji vsakega posameznika, ki tvori to celoto, vodiško gasilstvo. Ravno ob blagoslovu nam je ponagajal močan dež s sunki vetra. Na veliko srečo se je vreme umirilo in znova se je pokazalo sonce. Tako smo brezskrbno zavihali rokave in veselica se je začela. Iskrena hvala tudi fotografu Lenartu Jagodicu in snemalcu Mihaelu Gašpircu, ki sta ovekovečila ta slavnostni dogodek.

Na tem mestu bi se radi zahvalili vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu in prišli podpret naše delo. Vsak zelo težko prigarani evro je v celoti namenjen za vzdrževanje in posodabljanje opreme, ki služi vsem vam, spoštovane občan-

ke in občani, in nam omogoča varno, hitro in strokovno posredovanje na različnih intervencijah.

4. avgust je datum, ki si ga bomo vsi zapomnili. Na ta dan so nas in velik del naše države prizadele močne padavine in posledično hude poplave. Prvi poziv smo prejeli ob 04:05 zjutraj. Trudili smo se po najboljših močeh. Že prvi dan smo na terenu imeli kar 42 naših članic in članov. Aktivirana je bila tudi celotna Gasilska zveza Vodice, vzpostavil se je tudi štab, ki je koordiniral delo in skrbel za logistično podporo enot na terenu. Organizirali smo se v tri izmene, tj. dopoldansko, popoldansko in nočno dopoldanska, popoldanska in nočna izmena. V gasilskem domu je bila vedno prisotna tudi manjša skupina gasilk in gasilcev, ki bi lahko posredovali na morebitni drugi intervenciji (požar, nesreča, tehnična pomoč ipd.). Več o dogajanju lahko preberete tudi na našem Facebook profilu. V vsem tem času posredovanja se je uničila tudi naša oprema (zaščitne obleke, škornji, rokavice, črpalke in še bi lahko naštevali). Najnujnejšo opremo smo že naročili, saj je čas dobave zelo dolg. Če bi nam želeli pomagati pri nabavi opreme, to lahko storite z donacijo, vse podatke najdete na spletni strani ali na našem koledarju. Vsakega vašega evra bomo zelo veseli. Vsem krajankam in krajanom in vsakemu posamezniku se iskreno zahvaljujemo za spodbudne besede, kavo, piškote, tople napitke, hrano in sušilne ter grelne naprave. Hvala za vse!

2. septembra je potekal gasilski mnogoboj. Organizatorji dogodka so bile gasilke in gasilci PGD Bukovice-Utik. Posamično se gasilci preizkusimo v hitrem oblačenju, dovolj glasnem navitju gasilske sirene, postavitvi cevovoda, preiskovanju zadimljenega prostora in drugih veščinah. Lahko rečemo, da gre za simulacijo celotne intervencije.

Na tekmi so različne kategorije, tako po spolu kot starosti. Naši gasilci so se izkazali odlično. Naš operativec Luka Janhar je ponovno, kot že več let zaporedoma, ostal nepremagan in tako zasedel prvo mesto v svoji kategoriji. Bilo je zelo napeto tekmovanje.

V petek, 8. septembra, smo se v sklopu praznovanja 28. občinskega praznika zbrali v Kulturnem domu Vodice in se udeležili slavnostne seje Občinskega sveta Občine Vodice. Prejeli smo občinsko priznanje za naš visok jubilej, 120 let delovanja društva. Plaketa je znak zahvale za vse naše dosežke in vztrajno delo na področju zaščite in reševanja v našem kraju, občini, okraj meja občine in na območju celotne Republike Slovenije.

V soboto, 9. septembra, je v Kulturnem domu v Vodica potekala slavnostna podelitev činov za višjega gasilca in nižjega gasilskega častnika. Iz našega društva je čin višji gasilec prejel Jean Luca Vrhovec, za kar mu vsi čestitamo! Slavnostne podelitve se kljub vabilu vsem občankam in občanom ni udeležilo veliko ljudi. Podporo in spoštovanje smo zbranim izkazali gasilci iz Gasilske zveze Vodice in Gasilske zveze Škofljica in Gasilske zveze Mengeš. Iz našega društva se je dogodka udeležilo 24 članic in članov. Po zaključku uradnega dela sta sledila skromna pogostitev in druženje.

Na sončen in topel torek, 12. septembra, smo mentorji poskrbeli za vesel začetek šolskega leta in smo naši gasilski mladini pripravili piknik na igrišču Osnovne šole Vodice. Mladini smo na zabaven način prikazali tehnike gašenja z vodo in hkrati uporabili vodni top. Predstavili smo jim tudi naši vozili in opremo, ki nam omogoča varno posredovanje ob nesrečah. Otroci so lahko sami preizkusili različne vodne curke. In ker so taki mojstri, seveda nihče ni ostal suh. Po napor-

nem špricanju pa nas je na mizah že čakala dišeča hrana naših žar mojstrov. Na pikniku je bilo prisotnih 25 naših otrok. Hvala vodstvu OŠ Vodice, ki nam omogoča uporabo njihovih površin, saj je naš gasilski dom na zelo neprimerni lokaciji za kakršnokoli organiziranje vaj ali dogodkov. Veselimo se nadaljnjega dobrega sodelovanja!

24. septembra so se naši člani B udeležili državnega gasilskega tekmovanja Matevža Haceta v Gornji Radgoni. Na dolgo pot smo se odpravili ob 7. uri zjutraj z dvema kombijema. V enem tekmovalna enota polna adrenalina in dobro ogreta za naporno tekmo, v drugem pa sedem navijačev. V Gornjo Radgono smo prispeli okoli 9. ure in nestrpnostno čakali na nastop naših članov. Slabo vreme nas ni ustavilo. Navijači smo glasno spodbujali ekipo z navijaškimi transparenti, ki so jih članice pripravile dan prej. Naši člani so dosegli odlično 34. mesto, od skupno 47 ekip. Po zelo napetem tekmovanju smo si skupaj ogledali tudi sejem SOBRA, kjer so se predstavili: Slovenska vojska, Policija, Civilna zaščita in druge službe. V popoldanskih urah smo se utrujeni in premraženi odpravili nazaj proti domu. Ekipi iskreno čestitamo za doseženo mesto!

30. septembra smo svoje gasilske spretnosti pokazali na tekmovanju v Zbiljah. Konec poletja smo tako zaključili s tekmovanjem za članice in člane, na katerega smo se pridno pripravljali na Začasnem vadbenem centru ob Osnovni šoli Vodice. Težki pogoji, slaba vidljivost in slabo vreme, so oteževali naše fizične priprave. Ekipi članic A in članov A sta dosegli odlično tretje mesto, ekipa članov B pa prav tako dobro četrto mesto. Ob čakanju na razglasitev rezultatov smo se vsi člani skupaj podružili ob pijači in kosu pice. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno. Bilo je super!

Reciklirajmo praznike

IRENA MRAZ
JP VOKA SNAGA,
WWW.UNSPLASH.COM

Nisem še srečala junaka, ki bi povedal, da se ne veseli praznikov, časa obdarovanja in dobrih želja. Razen morda v delu, ki prinaša stres ob nakupovanju, zavijanju daril in pripravi seznamov obdarovancev. In ker se bliža ta čas, bomo tokrat pisali o tem, kako smo lahko odgovornejši do okolja, medtem ko obeležujemo prehod starega v novo leto.

Sodobno ravnanje z odpadki

Zmanjšaj, ponovno uporabi, recikliraj. Zavest o tem, ali nekaj zares potrebujemo, predvsem ko se nam s trgovskih polic in oglasov nasmiha visoki popusti, je dobro nositi vedno s seboj, navado pa prenašati tudi na druge okoli nas. Visoki deleži odpadkov na področju tekstila, hrane, plastike, elektronike in še bi lahko naštevali, se v prazničnem času povečujejo. In ker ta čas že trka na naša vrata, svetujemo, da si pred nakupi vzamete čas za razmislek o tem, kaj res potrebujete in kaj je tisto, kar lahko pogrešite. Ker: »Najboljši odpadki so tisti, ki ga ni,« pravijo naši sogovorniki na Voka Snaga.

Ponovna uporaba – način življenja

Odgovorno vedenje oziroma odgovoren odnos do stvari je tema, ki je v našo družbo prišla med ključne teme ne tako dolgo nazaj. Zato je še kako pomembno, da o tem dnevno razmišljamo in prakticiramo. Ko določen izdelek zavržemo, zavržemo namreč tudi vse vire, ki so bili uporabljeni v njegovem življenjskem ciklu. Zato bi bilo dobro, da bi razmišljali takole: »Tisto, česar ne potrebujemo več, ni nujno odpadki, pač pa priložnost, da

predmet uporabi nekdo drug ali pa mu z nekaj spremembami vdahnemo drugo življenje.«

»Posvojite filozofijo ponovne uporabe – poskrbite torej, da odvečni predmeti zaživijo novo življenje v krogu prijateljev ali (ne)znancev, predvsem pa je pomembno, da še uporabnih predmetov, tudi če so malo poškodovani, ne vržete v smeti. Podarite jih, zamenjajte ali prodajte,« pravijo v JP Voka Snaga.

Ponovna uporaba je odnos do stvari, je način življenja, ko že med nakupovanjem premislite, ali izdelek resnično potrebujete ali kako vam lahko še služi ... Začnimo pri primeru ponovne uporabe izdelkov, ki so vsaj na videz odslužili namenu in pri tem ostanimo v prazničnem času.

Novoletno drevesce v loncu

Če ste se odločili za drevesce v loncu, morate le-tega po koncu praznikov čim prej prestaviti iz hiše. Da bi drevesce preživel, ga imejte v hiši največ 14 dni, ko visoke temperature še ne izzovejo brstenja. Dlje trajajoče temperature nad 10 stopinj, rastočo smreko namreč prebudi iz zimskega mirovanja in začnejo se odpirati popki. Vrnitev na prosto bo tako drevesce le stežka preživel. V času, ko imate drevesce v hiši, poskušajte torej ohranjati temperaturo okoli 20

stopinj, ne več, in hkrati zadostno vlago v prostoru. Drevesca tudi ne postavljajte v bližino grelnih teles. Poskusite lahko tudi tako, da drevesce z loncem vred posadite v vrt, tega pa prihodnje leto zgolj izkopljete, očistite in znova prestavite v hišo.

Drevesce iz gozda

Preden zakorakate v gozd, da bi tam sami posekali drevesce, predlagamo, da sledite nasvetom gozdarjev in da tega ne počnete v gozdovih, ki so označeni kot zasebna posest.

Poglejmo še, kam s takšnim drevescem po koncu praznikov. Naravna posekana smrečica sodi v posebne zabojnike za zeleni odrez ali pa jo razrežete in odvržete v zabojnike za biološke odpadke. Lahko pa jo seveda uporabite za gretje doma, če imate tam peč na drva. Deblo naravnega novoletnega drevesca lahko tudi razžagate na manjše kolute in jih uporabite kot podstavke za skodelice ali npr. okraske za prihodnje leto. Debelejše kolute lahko uporabite tudi za okrasitev obrob na vrtu ali balkonu.

Znova pa lahko uporabite tudi dišeče iglice vaše naravne smrečice. S temi napolnite vrečke iz blaga ali papirja in z njimi odišavite prostore, omare ali jih podarite prijateljem.

Našli smo nasvet za to, kdaj drevesce posekati:

Če boste smrečico, potem ko bo »odslužila« svoje praznično poslanstvo, skurili, je najboljši čas za njeno sečnjo po zimskem sončnem obratu (po 21. decembru) pri pojemajoči luni.

Če pa nameravate s smrečico še dolgo po praznikih odišavljati prostore, priporočajo sečnjo jelke tri dni pred enajsto polno luno v letu. Tako zelo dolgo obdržijo iglice.

Tudi smreke ne izgubljajo svojih iglic, vendar jih je treba hraniti na hladnem do Božiča. Iglice pa potem izgubijo vseeno hitreje kot jelke.

(Vir: Microsoft Word - luna... vse ob pravem casu-1.doc (prisluhni.si))

Umetno drevesce

Če prisegate na umetna drevesca, si izberite takega, da vam bo še dolgo všeč in bo primerno za vaš dom. Ko pa skozi leta uporabe vendarle odsluži namenu, ga odvrzite v zabojnik za plastiko, še uporabnega pa lahko odnesete v Center ponovne uporabe. Nam najbližji je na Povšetovi 4 v Ljubljani ali zbirnem centru Barje, kjer ga odložite med predmete za ponovno uporabo.

»V JP Voka Snaga v prazničnem času nismo posebej obremenjeni z obiskom zbirnih centrov, opaziti pa je le nekoliko drugačno sestavo sprejetih odpadkov, recimo odslužena novoletna drevesca. Naravne smrečice zbiramo v velikih zabojnikih za zeleni odrez, iz njih pa izdelamo lesne sekanke, ki jih v našem RCERO Ljubljana kompostiramo. Smrečice iz umetnih mas zbiramo v posebnem zabojniku in jih predamo podjetjem, ki poskrbijo za njihovo nadaljnjo predelavo.«

Reciklaža

Poglejmo na kratko še, kaj pomeni recikliranje. Gre za predelavo že uporabljenih, odpadnih snovi in služi zmanjšanju trošenja potencialno uporabnih snovi, zmanjšanju porabe svežih surovin in energije ter pre-

prečevanju onesnaženja zraka s sežigom, vode in zemlje pa z divjim odlaganjem na odlagališčih. Recikliramo lahko papir, steklo, tkanine, elektro-niko in plastiko.

Zadnja leta je zelo popularno recikliranje starega papirja. A recikliranje ni nova modna muha. Prenova odpadkov v nove surovine je bila očitno nekaj običajnega že v pradavnini. Časi, ko so pepel in lesni prah ter zgorelo oglje uporabljali za izdelavo opek, so se začeli pisati pred davnimi časi. Zbiranje odpadnih kovin in jekla ter drugih odpadnih materialov v času večjih svetovnih pretresov je med ljudi preneslo tudi razumevanje gospodarske vrednosti recikliranja. Pa pogledjmo nekaj podatkov o tem, kakšen odtis bomo pustili za seboj po prihajajočih praznikih.

Stekleni okraski

Kdor ima doma domačo žival, se takim okrasom izogiba, čeprav nosijo poseben čar v sebi. So krhki in zato je z njimi potrebno previdno ravnati tako med okraševanjem kot tudi med pospravljanjem praznične okrasitve. Steklo ni prav prijazno za družine, ki prisegajo na domačo izdelavo okrasov, saj steklo težko sami predelamo brez pravega orodja in znanja. Ima pa steklo kopico dobrih lastnosti.

Steklo je idealen material za recikliranje, ker se neskončno lahko uporablja za recikliranje in tudi po reciklaži obdrži barvo. Uporaba recikliranega stekla pomaga varčevati z energijo, pomaga pri izdelavi opeke, keramične proizvodnje, pomaga ohranjati surovine, zmanjša količino odpadkov, ki je poslana na smetišče. Steklo je običajno zelo enostavno reciklirati, ker je izdelano iz peska. S preprostim razbijanjem stekla in taljenjem lahko proizvedemo novo steklo, vsaka tona odpadnega stekla pa prihrani 315 dodatnih kilogramov ogljikovega di-

Ključni sta pravilna priprava in odlaganje odpadkov

oksida, ki se sprošča v ozračje med izdelavo stekla. Ko pa steklo zavržemo na odlagališčih, potrebuje milijon let, da razpade. Tistim, ki bi steklo vseeno želeli vključiti v novoletno okrasitev, pa svetujemo, da prazne steklene kozarce napolnite z iglicami, storži in/ali začimbami, in prostor bo kmalu zadišal po praznikih.

Plastični okraski

Ti so dandanes zelo pogosti in cenovno ugodni. Prav zato je prav, da je njihov nakup še posebej skrben. Da bi sami pripravili izdelke iz plastike, se zdi skoraj nemogoče, saj se te surovine ne da kar tako kupiti, še bolj zahtevna pa je njena predelava.

Izdelki iz plastike so v našem sodobnem življenju zelo pogosti. Po ocenah vsako leto porabimo približno 1,6 milijona sodov olja samo za proizvodnjo plastičnih steklenic za vodo. Plastični odpadki so ena izmed številnih vrst odpadkov, ki se predolgo razgrajajo. Običajno lahko plastični predmeti razpadajo na odlagališčih tudi do 1000 let. Tudi plastične vrečke, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju, se razgradijo šele v 10 do 1000 letih, razgradnja plastične steklenice pa lahko traja tudi 450 let ali več.

Z reciklažo plastike se proizvaja plastiko nižje kakovosti za industrijsko uporabo. Tako prihranimo nafto. Težava pri recikliranju plastike je, da različne snovi v plastiki zahtevajo ločevanje in različne postopke prede-

lave, to pa je drago, saj poteka večino ma ročno.

Plastični predmeti, odvrženi v naravi, zaradi stabilnosti in trpežnosti, predstavljajo velik problem naravnemu okolju. Večkrat beremo o primerih, ko so v prebavilih naplavljenih trupel morskih živali in ptic našli kose plastike. Zato se temu odpadku na široko izogibajmo.

Papirnati okraski

Med najbolj priljubljenimi med varuhi okolja so prav gotovo izdelki iz papirja. Če dobro pomislimo, je tega tudi najlažje oblikovati, preoblikovati in reciklirati. Se spomnite izrezovanja snežink iz papirja?

Glede na količino je papir največji element na večini odlagališč. Običajno njegova razgradnja traja od dveh do šest tednov. Recikliranje papirnatih izdelkov pa prihrani veliko prostora na odlagališčih in znižuje porabo energije in neobdelanega materiala, ki ga zahteva izdelava nerecikliranega papirja. Oglejmo si kako.

Recikliranje papirja pomeni zbiranje in predelavo odpadnega papirja za izdelavo novega papirja. Papirne odpadke je treba namakati, da se očistijo. Iz odcejenih ostankov se nato izdelava karton ali papir nižje kakovosti. Poraba energije v proizvodnji recikliranega papirja je za dobro tretjino nižja kot proizvodnja novega papirja iz lesa, poraba vode je le 15-odstotna, onesnaževanje voda pa le 5-odstotno. Recikliranje papirja torej pomeni velik prispevek k varstvu okolja.

Od vseh komunalnih odpadkov papir in papirnati izdelki predstavljajo približno 35 odstotkov. Če povemo, da recikliranje 1 tone časopisnega papirja prinese kar 3 kubične metre prostora na odlagališču odpadkov, podatek ni zanemarljiv. Zato papir in škarje v roke, snežink bodo veseli vsi, predvsem otroci.

Biološki okraski

Kdo še ni videl posušenih rezin pomaranč na smrečici? Tudi storži in cimetove palčke in druge začimbe, so precej zaželeni dodatki. In ko se doma pripravljate na peko dobrot, zagotovo kdaj ostane kakšen košček testa, ki ga otroci poskusijo oblikovati v kakšnega možica, smrečico ali podobnega okraska za na smrečico.

Sicer pa so odpadki hrane po teži daleč največji odpadki na odlagališčih. Seveda, saj vsebujejo veliko vode. Čas razgradnje teh odpadkov pa se precej razlikuje in je odvisen od vrste hrane. Poglejmo. Pomarančna lupina se lahko razgrajuje šest mesecev, jabolčna sredica ali bananina lupina pa približno en mesec.

Sicer pa je kompostiranje in recikliranje živilskih odpadkov nekaj, kar na obrobju mesta precej dobro poznamo in marsikatero odlagališče nam je za to hvaležno. Seveda tudi naše okolje, saj so nam za kompost še kako hvaležni naši pridelki. V času velike izbire citrusov, v katerem smo, iz njihovih olupkov lahko pripravimo barvno in aromatično preobrazbo našega doma.

Veselo na delo

Predpraznični čas je tu. Vzemimo si trenutek za razmislek, preden zaborimo v trgovine in v naše domove prinesemo darila in okraske za čas praznovanja, ki bo hitro pozabljen. Ne prelagajmo obljub, da bomo prihodnje leto začeli dovolj zgodaj z načrtovanjem, saj je časa za to še vedno dovolj. Jesen nam ponuja vrsto naravnih materialov, iz katerih lahko naredimo čudovite okraske za naše smrečice, naše domove ali darila. Drevesce lahko okrasimo tudi s hrano za živali, če ga imamo pred hiško. Te nam bodo neizmerno hvaležne, saj zima že trka na vrata.

Vsak odpadki potrebuje svoj čas za razgradnjo, kar lahko traja tudi nekaj

sto ali celo nekaj tisoč let. Čas je za klic streznitve in zavedanja, da si moramo prizadevati predvsem za zmanjšanje uporabe izdelkov, ki ustvarjajo odpadne materiale.

Pri JP Voka Snaga so pripravili nabor najpogostejših »napak« pri ločenem odlaganju odpadkov v Vodichah:

- V zabojnik za embalažo odložite embalažo z vsebino vred.
 - Pravilno je, da embalažo pred odlaganjem izpraznite in stisnete.
 - Papirne brisačke in robčke odlagate v zabojnik za preostanek odpadkov.
 - Ti odpadki sodijo med biološke odpadke, zato jih odložite v rjav zabojnik.
 - Ker je zabojnik za preostanek odpadkov premajhen ali jih je pred stavbo premalo, odpadke v navadnih vrečah odlagate poleg zabojnika.
 - Rešitev je, da naročite večji oz. dodatni zabojnik. Odlaganje odpadkov poleg zabojnikov je dovoljeno samo v primerih, ko imate izjemoma več odpadkov, in samo v vrečah, označenih z logotipom JP Voka Snaga.
 - Odpadno kuhinjsko olje ali mast zlijete v straniščno školjko, vanjo odvržete tudi čistilno vato in palčke za ušesa. S tem povzročamo velike težave v kanalizacijskem sistemu: oviramo pretok, povzročamo zamašitve ter nepravilno delovanje črpališč.
 - Olje zato zbirajte ločeno in odnesite v zbirni center, čistilno vato in palčke za ušesa pa odložite v zabojnik za preostanek odpadkov.
- Pri ločevanju odpadkov si lahko pomagata s spletnim iskalnikom »ABC odpadkov« (www.mojiodpadki.si)
- Podatke o razgradnji in reciklaži surovin smo našli na straneh ekodezela.si in deloindom.si.

Ujemite zaklade narave! Izdelava mazil v domači kuhinji

MIRJAM KRISTAN
TINA KOSEC, TRU-ELEMENTS.COM

Narava je polna darov, ki blagodejno vplivajo na nas in lahko služijo kot podpora organizmu za doseganje homeostaze telesa, ki se izraža v dobrem počutju, močnem imunskem sistemu in trdnem zdravju. Mazila so v ljudskem zdravilstvu zelo pogosto uporabljen pripravek, v katerega s toplotno obdelavo ujamemo zdravilne učinkovine. Nanašamo jih z rokami in vtiramo v kožo.

Za samostojno nabiranje zelišč potrebujemo obsežno znanje o prepoznavi rastlin, vedeti moramo, kateri del rastline vsebuje zdravilne učinkovine, poznati je treba primeren čas nabiranja, način sušenja in shranjevanja nabranih zeli. Zelo pomembno je tudi, da rastišče ni kontaminirano, odsvetovano je nabiranje na poplavljenih območjih in na zemljiščih, ki jih kmetje uporabljajo za intenzivno pridelavo. Če trenutno v domači kuhinji nimate zaloge posušenih zelišč, jih lahko kupite pri zeliščarjih, saj je narava trenutno v času počitka. Na prvobitno podobo rastlinskega sveta močno vplivamo ljudje s svojimi posegi v naravo, zato so nekatere rastlinske vrste že ogrožene in z zakonom zaščitene z namenom ohranitve pestrosti narave. Zavarovane rastline, kot so arnika (*Arnica montana*), vednozeleni gornik (*Arctostaphylos uva-ursi*), rumeni svišč (*Gentiana Lutea*) itd., je prepovedano nabirati na naravnih rastiščih, saj obstaja možnost, da bodo na našem območju izumrle. Vse zaščitene rastlinske vrste lahko kupimo, ker jih gojijo.

Pripomočki, ki jih potrebujemo za izdelavo mazil, so navadno v vsakem gospodinjstvu. Pripravite tehtnico, merilno posodo, cedilo, steklene (plastične) lončke za shranjevanje mazila in pripomoček za mešanje. Najprimernejša posoda za toplotno obdelavo je iz jenskega stekla ali emajlirana.

Kakovostno zeliščno mazilo vsebuje tri glavne sestavine: osnovno maščobo, utrjevalce in zdravilne rastline. V preteklosti so za osnovno maščobo uporabljali svinjsko salo ali sončnično olje, saj niso imeli tako obsežne izbire. Dandanes je ena izmed pogosto uporabljenih kokosova mast. Znano je, da se dobro vpija v kožo, jo mehča in v celični zgradbi vlaži in krepi tkiva. Pogosto posegamo tudi po oljčnem olju, saj se hitro vpija, vlaži kožo in zadržuje v njej vlago, ne da bi zamašilo pore, zato je primerno za suho in poškodovano kožo. Zelo cenjena so hladno stiskana olja, najboljše deviška, ki so za kožo še posebej blagodejna. Jojobino olje koži veča elastičnost,

Rezultati domačega ustvarjanja

jo vlaži in nahrani, ter ščiti pred zunanjimi vplivi. Primerno je za vse tipe kože. Vsebuje veliko antioksidantov, zato je ob pravilnem shranjevanju dolgo obstojno. Prečiščeno maslo – GHI uporablja ajurvedska medicina (indijska tradicionalna medicina). Poznano je kot hrana za naš obraz in telo. Če ga nanesemo na rano, preprečujemo nastanek izrazitih brazgotin. Povečuje tudi učinek zdravilnih rastlin in pospešuje prodiranje zdravilnih učinkovin v celice. Na tržišču so na voljo tudi druge osnovne maščobe, izberite najprimernejšo za vas, lahko jih tudi kombinirate.

Utrjevalce dodajamo mazilom, da dobimo lepo mazavo strukturo. Uporabimo lahko čebelji vosek, ki kožo vlaži, neguje, hrani in izboljšuje njeno elastičnost. Vsebuje veliko vitamina A in F, ki zavirata nastanek gub, upočasnjujeta staranje in je hkrati primeren za vse tipe kože. Druga izbira je lanolin, izvleček žlez lojnic, ki ga pridobivajo pri pranju ovčje volne. Kožo ščiti, vlaži in zadržuje vodo.

Če želimo okrečiti delovanje mazila, lahko dodamo različne **dodatke**, kot so: **eterična olja, med, smola, gel aloe vera, jabolčni kis, glino, rožno vodo – hidrolat, sol, sodo bikarbono ali matični mleček**. Med podobno kot matični mleček čisti kožo in jo ščiti pred bakterijami. Pomaže pri aknah in oskrbi zrelo kožo s potrebno vlago. Med si lahko namažemo na obraz kot obrazno masko in počakamo 10 do 15 min, blagodejen vpliv je viden takoj, ko ga speremo z obraza. Priporočam. Gel aloe vera kožo ohlaja in pospešuje regeneracijo, krasno se obnese pri mastni koži, vnetjih in opeklinah. Jabolčni kis jo neguje in pomirja, blaži luskasto in suho kožo. Eterična olja, ki naj bodo ekološka, dodajamo čisto pri koncu, ko se je mazilo že rahlo ohladilo. Ker so močno koncentrirana, jih dodajamo po kapljicah, maksimalno 5 do 10 kapljic (odvisno od vrste) na 100 g osnovne maščobe, saj lahko v nasprotnem primeru dosežemo kontradiktoren

učinek. Hidrolat je stranski produkt pridobivanja eteričnega olja in vsebuje vodo, zato se obstojnost mazila skrajša oziroma je potrebno dodajanje konzervansov.

Zdravilno rastlino izberemo glede na učinek, ki ga želimo doseči. Izbira je zelo pestra, v nadaljevanju navajam le nekaj primerov.

Ognjičevo mazilo (*Calendula officinalis*) blagodejno vpliva na celjenje ran, ozeblin,

ekcemov, hemoroidih in pri posledicah pikov žuželk. Priporočajo ga tudi pri revmi, protinu, zvinih, kožni plesni in brazgotinah. Odlično se obnese tudi pri razpokani in suhi koži. Za maceracijo uporabimo cvetove.

Mazilo arnike (*Arnica montana*) se pripravi iz cvetnih listov. V kožo ga vtiramo pri vneti in suhi koži, bolečinah v mišicah, opeklinah, ozeblinah in podplutbah. Nekateri avtorji jo priporočajo tudi pri vnetih sklepkih in pri revmi. Poznano je kot dober antiseptik, zato pripomore k odpravljanju mozoljavosti in preprečuje gnojenje.

Mazilo divjega kostanja (*Aesculus hippocastanum*) je splošno znano sredstvo pri težavah z razširjenimi venami, vnetjem ven in pri krčnih žilah. Za pripravo mazila uporabimo plodove, ki jih pred toplotno obdelavo olupimo in naribamo, lahko jih tudi posušimo za kasnejšo uporabo.

Koprivno mazilo (*Urtica dioica*) ugodno deluje na obrabo hrustanca, nekateri viri navajajo tudi uporabo pri bolečinah v mišicah, artritisu in protinu. Macerat pripravljamo iz cele rastline.

Mazilo laškega smilja (*Helichrysum*

Kvalitetno zeliščno mazilo vsebuje tri glavne sestavine: osnovno maščobo, utrjevalce in zdravilne rastline.

Osnovni recept za kuhanje mazil je praktično enak, ne glede na izbrano zelišče.

Domača mazila hranimo v temnem in hladnem prostoru, najbolje v hladilniku.

italicum) ima izjemne regenerativne lastnosti in velja za eno izmed prestižnih sestavin za nego kože, saj spodbuja tvorbo kolagena, preprečuje strije in celulit, izboljšuje strukturo kože ter spodbuja celjenje. Krasen je za problematično, aknasto, suho in vneto kožo. Pri pripravi mazila uporabimo cvetove. Osnovni recept za kuhanje mazil je praktično enak ne glede na izbrano zelišče.

1. dan – segrejemo maščobo in dodamo 80 do 100 gramov sveže zeli ali okrog 40 do 60 gramov suhega zelišča v 500 gramov osnovne maščobe. Segrevamo približno 5 do 10 min. Nekateri zeliščarji priporočajo kuhanje mazila na majhnem ognju, drugi spodbujajo uporabo vodne kopeli, da se izognemo previsokim temperaturam. Mnenja so različna in nam prepuščajo izbiro. Po toplotni obdelavi vsebino odstavimo, pokrijemo in postavimo na hladno za 24 ur (sveže zelišče) ali 48 ur (suho zelišče), da poteče maceracija. Namesto suhih zelišč lahko kupimo tudi macerat in preskočimo prvi dan postopka.

2. ali 3. dan – macerat segrejemo in precedimo. Če smo izbrali 500 gramov olja, dodamo približno 20 % naravnega čebeljega voska, ki ga stopimo. Ob kombiniranju tekoče in trde maščobe se priporoča 10 % čebeljega voska, da dosežemo primerno mazljivost. Ko se odstavljeno mazilo že rahlo ohladi, dodamo izbrane dodatke. Vse skupaj ponovno dobro premešamo, prelijemo v očiščene lončke za mazila in ohladimo na sobni temperaturi. Domača mazila hranimo v temnem in hladnem prostoru,

najbolje v hladilniku.

Nasveti:

- Pri izdelavi mazil uporabljajte čiste posode in pripomočke. Za shranjevanje se bolj priporoča steklena embalaža, ki jo predhodno steriliziramo v pečici ali vreli vodi.
- Če niste uporabili čebeljega voska za utrjevanje mazila, so na trgu tudi drugi alternativni voski. Dodajte jih po navodilih proizvajalca.
- Na embalažo napišite datum ustvarjanja in ime mazila.
- Pri delu z vročo maščobo je treba biti previden, da se ne opečemo.
- Izdelano mazilo pred uporabo vedno preizkusimo na majhnem predelu kože, da se prepričamo, da nam ne povzroča alergijske reakcije.
- V primeru zdravstvenih težav obiščite zdravnika, saj mazila lahko služijo samo kot podpora zdravljenju.
- Z naravo ravnajmo spoštljivo, z namenom trajnostne rabe naravnih virov in ohranimo njene darove tudi za prihodnje rodove. Glede na to, da se bliža čas praznikov in obdarovanja, so lahko mazila krasno darilo, ki bo prijetno presenetilo vaše bližnje. Želim vam obilo užitek pri ustvarjanju in uporabi zdravilnih učinkovin.

Cvet laškega smilja (*Helichrysum italicum*), ki so ga stari Grki imenovali »zlato iz sonca«.

Naš pogovorni jezik ... (2)

Kako smo včasih govorili na prostoru naše občine in v sosedstvu?

✦ CVETO VRBOVŠEK IN BOŽIDAR BORČNIK
 📄 [HTTPS://WWW.WIKIPEDIA.ORG/](https://www.wikipedia.org/)

Pozdravljeni!

V prejšnjem KG smo začeli, upajmo, nadaljevanko pod zgornjim imenom. Zadovoljni ugotavljamo, da so se bralci na prvi prispevek odzvali pohvalno, tako nam je lažje nadaljevati.

Kot smo omenili, so gesla, pripombe, predlogi nadvse dobrodošli. Nekaj odziva je bilo na besedo, objavljeno kot **auglmas**. Ne, prav je **augenmas!** Hvala za pripombo, kot rečeno, našli smo »sodelavce«, ki besedo izgovarjajo z l, precej več je takih, ki trdijo, da jo uporabljajo kot **augenmas**. Seveda: augen (nemško) = oči.

Odziv je sprožil tudi **ajznpon**, z nekoliko več analitične misli bo kar res, da izraz bolj kot **vlak** pomeni **železnico** oz. celo železniško postajo, **ajzenponar** bo pa železničar. Fino!!

Opazimo, da se te besede in njihov pomen praviloma oblikujejo znotraj ožje skupnosti, vasi, celo družine. Po-udarimo, tu ne gre za to, kaj je prav in kaj ne, besede in ta slovar so živa reč, in upajmo, da bo tu res kar nekaj »prometa«.

Pod »A« bomo dodali še eno zanimivo besedo, **andrikamo!** Besedo ali bolje vzklik so uporabljali fantje, največ še v »stari Avstriji«, ko so dobili poziv k vojakom. Odhod k vojakom za sedem let je bil vsekakor pretresljiv dogodek, po drugi strani pa »uržah« za večdnevno veseljačenje.

Danes gremo na B:

bander, bandera	cerkveni prapor (velikonočni), sicer zastava
bangar	steber (zid)
bart, en bart	enkrat
bavtara	zadruga na hlačah, »šlic«
bertah	predpasnik
beštek	jedilni pribor (žlica, vilice, nož)
beštja	hudir, spaka (tudi kletvica)
bezofen	pijan, utrujen (zaradi pijače)
bicik'1	kolo

bijo, bjo	komanda za konjsko vprego (naprej!, gremo!)
biksat	čistiti npr. čevlje, tla in podobno
biksat ga	delati nekaj narobe
birt	gostilničar
bistagar, bist	komanda za konja na vprego; levo, levo!!
blakovc', tudi oblakovc	močnejše veje listavcev
bormašina	vrtalka
bošt	gozd
bremza	zavora
brenar	gorilnik
briht'n	pameten, lahko tudi buden,
britof	pokopališče
buks'1	neumnež
burkle	priprava za potiskanje loncev v (kmečko) peč

V praksi:

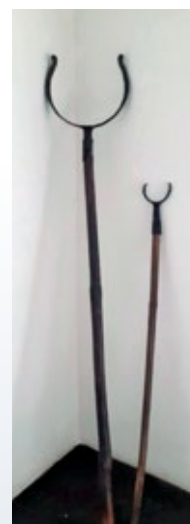
Zanč en popovne stopmo u gostilno, birt je glih nov bertah upasov, prnesu nam je beštek, pa tošl je dau ta zadn varžet. „Ej, kelnar, nejpřeh dej en štefan na mizo, pa kšn gvaš. Pa poahtej se, lej kok je na cagarjh!!« Ja, mi ta star, še dons ,ko govoremo!

Še ena luštna iz naših krajev, pred časom: za mizo zbrana družina, med njimi tudi, recimo jima, Štefan in Vinko. Štefan, že vidno utrujen, da ne rečemo »bezofen«, vpraša Vinkota: »Dej, Vinko, dej, dam me pel.« Vinko pa: »Ja, za kva tem'pa mu?«

Za konec še dve modri misli:

Sproščen smeh je začimba življenja. Če se nasmehneš pravim ljudem, ti pravi ljudje nasmeh vrnejo.

Pišite nam na: kopitar@vodice.si

Burkle

Taizejsko romanje zaupanja letos v Ljubljani, del romarjev iz vse Evrope tudi v Vodichah

PETER MERŠE
MARIJA POKLUKAR

Mladi iz vse Evrope se bodo za letošnje novo leto zbrali v Ljubljani na vsakoletnem Taizejskem Evropskem srečanju mladih, imenovanem tudi Romanje zaupanja na Zemlji, ki bo potekalo od 28. decembra do 1. januarja. Glavnina dogajanja bo v Ljubljani, del dogajanja pa bo potekal tudi po okoliških župnijah, kjer bodo romarji tudi bivali. Približno 70 jih pride tudi v Vodice, zato smo toplo povabljeni, da jih sprejmemo v svoje domove.

Taizé je majhna vas v francoski Burgundiji, kjer živi ekumenska redovniška skupnost taizejskih bratov, ki povezuje ljudi različnih krščanskih veroizpovedi, pa tudi širše. Sestavlja jo približno devetdeset bratov iz več kot dvajsetih različnih držav sveta, pri njihovem delu pa jih vodi zanje značilna skupna molitev, delo in gostoljubje. Tako vsako leto sprejmejo tisoče mladih, ki se podajo v Taizé, da bi izkusili življenje v preprostosti in skupnosti.

Vsako novo leto pa taizejski duh ponesejo v eno izmed evropskih mest, kjer pripravijo Evropsko srečanje mladih, s čimer utrip njihove skupnosti ponesejo v župnije in domove ljudi, saj srečanje poteka kot romanje zaupanja na Zemlji, romarji bivajo po domovih domačinov, ki jih sprejmejo. Po Baslu, Madridu, Vroclavu, Torinu in Rostocku bo letošnje, že 46. po vrsti, potekalo v Ljubljani, kjer pričakujejo več tisoč mladih iz vse Evrope. Mladi, stari med 18 in 35 let, prihajajo z namenom molitve, druženja in spoznavanja življenja v Sloveniji. Tako za romarje kot za gostitelje je to tudi izkušnja zaupanja, saj do samega srečanja gostitelji ne vedo, koga bodo sprejeli v svoj dom, romarji pa ne, kdo jih bo sprejel. A prav iz tega zaupanja se gradijo najlepše izkušnje mednarodnega povezovanja, širjenja zaupanja in miru, ki je tudi eno izmed ključnih sporočil srečanja.

Ljubljana s Taizejem že dolgo povezana, letos prvič tudi prek Evropskega srečanja mladih

Taizejska skupnost, ki jo je ustanovil brat Roger Schütz, se je začela sredi vohre druge svetovne vojne leta 1940 v Franciji. Za Slovence je bilo zaradi komunizma sprva oteženo obiskovanje Taizeja, kljub temu pa smo se s skupnostjo hitro povezali in v osemdesetih letih so tako na novoletna srečanja kot v Taize hodile desetine avtobusov slovenskih mladih. Tudi taizejski bratje so se skušali približati narodom za železno zaveso. Ustanovitelj skupnosti, brat Roger, je Slovenijo prvič obiskal leta 1981,

ko je vodil taizejsko molitev v Stični, leta 1987 pa je potekalo prvo regijsko srečanje na vzhodni strani železne zaveso. Srečanje je bilo izjemno uspešno, udeležence pa je navdušilo, da je toliko ljudi odprlo svoja vrata, da so prav vsi udeleženci srečanja bivali pri družinah in se tako srečali z domačini. V primeru, da družin, ki bi sprejele romarje, ni dovolj, organizatorji romarje namestijo v učilnice, telovadnice in podobne objekte, kjer pa je občutek gostoljubja manjši.

Ljubljana je nato še maja 2012 gostila regijsko srečanje, letos pa bomo prvič gostili mlade iz vse Evrope na novoletnem srečanju.

Potek srečanja

Večina romarjev v Slovenijo pride 28. decembra, pripravljalne ekipe iz vsakega naroda že 26. decembra, manjša skupina mednarodnih prostovoljcev in taizejskih bratov pa je v Ljubljani že od septembra ter spremljajo in usmerjajo potek priprav.

28. decembra proti večeru romarji najprej pridejo na župnijo, od tam pa se bodo odpravili do svojih gostite-

ljev. Dopoldne bo nato vsak dan srečanja potekal program na župnijah, tudi v Vodících. Okoli poldneva se bodo romarji nato vsak dan odpravili v Ljubljano, kjer sledi preostanek programa – opoldanska in večerna molitev v dvorani Stožice ter popoldanski program po vsem mestu.

Nekoliko poseben bo 31. december, ko bo zvečer na župnijah potekalo silvestrovanje, sprva z molitvijo, nato pa s festivalom narodov, kjer bo skupina iz vsakega naroda predstavila svojo kulturo. 1. januarja bodo romarji dopoldne pri gostiteljih, s katerimi bodo imeli tudi kosilo, nato pa se popoldne odpravijo proti domu.

Odprite svoj dom in svoje srce romarjem

Tudi župnija Vodice bo gostila romarje. Pričakujemo jih okoli 70 in želimo si, da bi bili prav vsi toplo sprejeti po naših domovih. In seveda, da jim poleg domov odpremo tudi naše srce. Hkrati bo to tudi odlična priložnost, da se med seboj povežemo in navežemo stike z nekom iz drugega konca Evrope, ali pa samo drugega konca Slovenije.

Čeprav je eden od vidikov srečanja tudi molitev, pa vera nikakor ni pogoj za sodelovanje. Prav vsakdo je namreč povabljen, da se udeleži programa, ki bo potekal v Vodících in v Ljubljani, pa naj bo to dopoldanska molitev v Vodících, festival narodov, ali pa dogajanje v Ljubljani. Prav vsi smo tudi lepo povabljeni, da na dom sprejmemo kakšnega romarja.

Kaj pomeni biti gostitelj?

Taizejski romarji so vajeni preprostosti, zato je vse, kar potrebujejo, dva kvadratna metra, kjer si lahko razgrnejo svojo podlogo za spanje, kopalnico, kjer se lahko zvečer ure-

dijo, in zajtrk. Ne skrbite, če nimate doma dodatnih postelj, treh kopalnic in še česa. Bistveno je, da romarje sprejmete s srcem.

Vsak dom, ki bi se odločil za gostiteljstvo, sprejme vsaj dva romarja, če ima možnost, pa lahko tudi kakšnega več. Romarji bodo z vami samo ob večerih. Dopoldne namreč poteka program na župniji v Vodících, popoldne pa v Ljubljani, kamor bodo imeli zagotovljen prevoz. H gostiteljem se znova vrnejo proti večeru, med 21. in 22. uro.

Gostitelj romarjem pripravi zajtrk, v Stožicah pa prejmejo kosilo in večerjo. Izjema je le novoletno kosilo na 1. januarja, ko je predvideno, da se romarji ob novoletnem kosilu družijo s svojimi gostitelji.

Pridružite se.

Toplo vabljeni, da sprejmete romar-

je. Kdor bi jih rad sprejel, lahko izpolni prijavnico in jo odda v škatlo v cerkvi, ali pa nam piše na taize.vodice@gmail.com, kamor se lahko obrnete tudi z drugimi vprašanji glede srečanja.

Posebej vabljeni mladi med 16. in 35. letom, da se udeležite dopoldanskega dogajanja v župniji, tudi če še nikoli niste bili v Taizeju, ne boste drugače sodelovali na srečanju, pa tudi, če sploh niste verni.

V pripravljani ekipi se že močno veselimo srečanja. Prav tako verjamemo, da se bomo Vodičani izkazali kot gostoljubni in odprti gostitelji. Spremljajte tudi Facebook in spletno stran župnije Vodice, kjer boste sproti obveščeni o pripravah in poteku srečanja. Že pred samim srečanjem bomo izvedli tudi taizejsko molitev v Vodících.

DRUŠTVO PDV VABI NA

*Prednovoletno
druženje*

POD LIPAMI

SOBOTA, 16.12.2023

ZAČNEMO OB 18. uri

• ČAJ in KUHANO VINO • HRANA • MIŠKE •

• NAGRADNA IGRA •

MALI OGLASI

Podarim, iščem, prodam,
menjam ...

V najem vzamem kmetijske površine, za katere ponujam dobro plačilo. Tel. številka za več informacij **069 917 507**.

**OBJAVA PROSTEGA
DELOVNEGA MESTA
- ELEKTROMONTER**

Objavljamo prosto delovno mesto elekromonterja.

Pogoji:

- končana šola elektro smeri
- vozniško dovoljenje B-kategorije
- delo je terensko
- možnost zaposlitve za nedoločen čas s preizkusno dobo

prijave na elektronsko pošto:
info@strela.si

*Je čas, ki daje,
je čas, ki jemlje,
je čas, ki ne mine,
ko preidemo v spomine.*

ZAHVALA

V 86. letu se je mirno od nas poslovil mož,
oče in dedek

ANTON GOSAR
s Sela pri Vodicach

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in darove.

Posebna zahvala pa sosedi Dragici Čuk za vso pomoč ter župniku, gospodu Francetu Mervarju za lepo opravljen pogrebni obred.

Hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Nikoli več te sonce ne zbudi, nikoli
več*

*Konec je vseh skrbi,
naj angel čuva te,
kjerkoli si,
nate bomo mislili mi vsi.*

ZAHVALA

V 89. letu starosti se je od nas poslovila

ALOJZIJA JERAS
iz Repenj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti.

Hvala dr. Draganu Grujičiču in patronažnim sestram za skrb in obiske na domu. Hvala gospodu župniku Francu Mervarju za lep obred, pogrebni službi Pogrebnik in pevcem.

Vsi njeni.

POGREBNIK

z vami že 30 let

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gor.

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE VODICE

- KORAK DO UREJENE NEPREMIČNINE
- GEODETSKE STORITVE
- LEGALIZACIJE OBJEKTOV
- PRIPRAVA POGODB

Z VAMI ŽE 7 LET

POKLIČITE NAS

031 217 713

www.moj-geodet.si
Marjan OCEPEK, s. p.
Mengeš

OBČINA VODICE

Naj se raziskovanje domačih krajev začne!

  RRA LUR

Šest občin, povezanih v LAS Za mesto in vas, je že pred štirimi leti vzpostavilo skupni spletni portal (www.odmestadovasi.si), z namenom spodbujanja turizma. Vabljeni k ogledu spletne strani, kjer boste našli zanimive razloge za obisk Vodice, Domžal, Komende, Medvod, Mengša in Trzina. Na interaktivnem zemljevidu so predstavljene različne točke, od kulturnih in naravnih znamenitosti, do lokacij, ki so zanimive za športne dejavnosti.

Projekt Table Panorama App je nadaljevanje prej opisanega. Na območju občin, vključenih v projekt (Vodice, Mengeš, Medvode, Trzin) se je že izvedel pregled

predvidenih lokacij tabel, v prihodnjih tednih pa se bo table tudi postavilo. Na panoramskem posnetku so označene kolesarske in pohodniške poti ter druge zanimive lokacije, vredne obiska. Fizični zemljevid je povezan z že obstoječo mobilno aplikacijo, kjer vas znana osebnost povede do različnih informacij o turistični ponudbi. S prepletom digitalnega in analognega sveta je turistična ponudba približana mlajšim generacijam, ki vsakodnevno uporabljajo mobilne aplikacije. Za vse tiste, ki jim je analogni svet še vedno bolj blizu, pa bodo izdane tudi tiskane vsebine.

S projektom, ki se sofinancira iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, se poskuša domače in tuje goste povabiti k preživljanju prostega časa v

domačem okolju ter k obisku znamenitosti, ki se nahajajo v neposredni bližini glavnega mesta, a hkrati v zelenem podeželskem okolju. V Vodících bo postavljenih devet informativnih tabel. Vabljeni k ogledu in seveda k raziskovanju vaše bližnje in malo bolj oddaljene okolice.

Krvavški vodovod kmalu tudi uradno začenja z delovanjem

 OBČINA CERKLJE

Zaključevanje projekta Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 1. sklop za dolgoročno zanesljivo oskrbo s kakovostno pitno vodo

Cerklje na Gorenjskem, 8. november 2023 – Še trije meseci nas ločijo od uradnega začetka delovanja novega krvavškega vodovoda, zgrajenega v sklopu kohezijskega projekta Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 1. sklop. Z njim bo vzpostavljen celovit in zanesljiv sistem oskrbe s pitno vodo za skoraj 30.000 prebivalcev na območju občine Cerklje na Gorenjskem, dela mestne občine Kranj, dela občine Šenčur, občine Komenda in občine Vodice. Skupna vrednost naložbe, ki jo poleg občin sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada, znaša okrog 15 milijonov evrov. Naložba Oskrba s pitno vodo na obmo-

čju Zgornje Save – 1. sklop je naravnana trajnostno, saj z njo občine Cerklje na Gorenjskem, Kranj, Šenčur, Komenda in Vodice rešujejo izziv oskrbe s pitno vodo za današnje in prihodnje generacije. V sklopu naložbe je bil zgrajen nov transportni cevovodni sistem v obsegu več kot 24 tisoč metrov. Pod Krvavcem so uredili novo vodno zajetje, nedaleč stran pa postavili sodoben objekt za pripravo pitne vode z ultrafiltracijo. Zgrajen je tudi nov vodohran Taber, ki je povezan v vodovodno omrežje.

Gradnja novega krvavškega vodovoda je v celoti zaključena, kmalu pa bo projekt Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 1. sklop tudi finančno zaključen. Občine sodelujejo in uspešno črpajo predvidena evropska in državna sredstva. Do sedaj so počrpali že dobrih 95 odstotkov nepovratnih sredstev, preostanek bodo

še do konca januarja prihodnjega leta, ko se izteka obdobje črpanja. Letošnja nujna, ki v projektu sodelujočim občinam sicer niso prizanašala, novozgrajenega vodovoda in pripadajočih objektov niso hujše poškodovale. Vodovod je v poskusni fazi obratovanja, zanj pa so že prejeli uporabno dovoljenje.

Naložba bo pomembno prispevala k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje, prebivalcem pa prinaša višjo kakovost življenja in odpira možnosti za nadaljnji gospodarski razvoj območja.

Več informacij: Nina Borstner, Agencija Di@logco, Obveščanje javnosti za projekt Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 1. sklop, Proletarska 2, Ljubljana, T: 031 601 614, E: dialog@dialogco.eu Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

Gledališka predstava za bralni projekt Ciciuhec 2023 – branje z malčki

✍ MARJANA ABE
📷 JANJA ROŽANC

V mesecu decembru – praznični mesec bomo imeli prireditev za projekt Ciciuhec – branje z malčki. V času trajanja projekta otroci skupaj s starši preberejo veliko slikanic s pravljicami in pesmicami. Otroci uživajo ob pripovedovanju različnih literarnih del svojim vrstnikom v vrtnu.

Prijavljene skupine iz Vrtca Škratek Svit Vodice obiščejo knjižnico Vodice. Na koncu šolskega leta v vrtec za vse prijavljene otroke pošlje pohvale in medalje.

Prireditev bomo izvedli za okrog 140 otrok, ki obiskujejo vrtec Vodice ter sodelujejo v bralnem projektu Ciciuhec – beremo z malčki, v petek, dne 1. decembra ob 9.30 uri, v dvorani Kulturnega doma Vodice. Gledališko predstavo, ki jo bodo poslušali je SAPRAMIŠKA v izvedbi društva zabave Babaloo.

Zelo smo hvaležni občini Vodice za pokroviteljstvo gledališke predstave.

Vabljeni v knjižnico Vodice!

IZID GLASILA

Naslednji Kopitarjev glas izide 21. 12. 2023.

Prispevke pošljite najpozneje do 5. 12. 2023.

Sodelovanje knjižnice Vodice

z osnovno šolo Vodice in njeno podružnično šolo Utik ob njihovi častitljivi obletnici: delavnica knjižnih kazalk in izmenjevalnica knjig

  MARJANA ABE

Na Osnovni šoli Vodice smo v četrtek, 26. oktobra, in v petek, 27. oktobra 2023, imeli delavnico ob 60. obletnici šole za učence od prvega do devetega razreda.

V četrtek, 26. 10. 2023, je Knjižnica Vodice gostovala na OŠ Vodice, od 9. do 11. ure. V petek, 27. 10. 2023, pa je od 8. do 10. ure gostovala na PŠ Utik.

Na obeh šolah sta potekali izmenjevalnica knjig in delavnica izdelovanja knjižnih kazalk. Imeli smo se lepo! Se vidimo v Knjižnici Vodice!

Božično-novoletni koncert Godbe Vodice

 LUCIJA GYERGYEK

Godba Vodice po slavnostnem Novoletnem koncertu v Cankarjevem domu ne počiva. Nasprotno - z ambicioznimi cilji zremo v prihodnost, zato tudi letos pripravljamo velik Božično-novoletni koncert. Ker zaokrožujemo praznovanje 100-letnice, smo za letošnji koncert izbrali Festivalno dvorano Pionirskega doma v Ljubljani.

V soboto, 23. 12. 2023, ob 20. uri vas vabimo na naš tradicionalni Božično-novoletni koncert v Festivalno dvorano Pionirskega doma v Ljubljani. Cena vstopnice za koncert je 20

€. Rezervacija in nakup vstopnic sta mogoči:

- preko e-pošte: info@godba-vodice.si (v sporočilu napišite želeno število vstopnic, želeno pozicijo v dvorani in naslovnika računa za nakup),
- ali preko telefona pri predsedniku Godbe Vodice: Boris Kubelj (041/710-195).

Podatki o zasedenosti dvorane bodo tedensko objavljeni na spletni strani Godbe Vodice: <https://godba-vodice.si>.

Vsi obiskovalci imate z nakupom karate tudi možnost avtobusnega prevoza izpred Kulturnega doma Vodice do

Festivalne dvorane in nazaj.

Odhodi avtobusov v Ljubljano:

- 18:30 Kopitarjev trg 1 - Festivalna dvorana
- 19:00 Kopitarjev trg 1 - Festivalna dvorana

Odhodi avtobusov iz Ljubljane:

- 22:30 Festivalna dvorana - Kopitarjev trg 1
- 23:00 Festivalna dvorana - Kopitarjev trg 1

Kot vsako leto, ste tudi letos po končanem koncertu prav vsi lepo vabljeni na pogostitev in druženje v predverju Festivalne dvorane.

Vljudno vabljeni!

